

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo mora, prometa
i infrastrukture

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE REPUBLIKE HRVATSKE

**Vrednovanje tijekom provedbe
(srednjoročno vrednovanje)
„Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa
u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027.
godine“**

IZVJEŠĆE O PROVEDBI POSTUPKA SREDNJOROČNOG VREDNOVANJA

**„NACIONALNOG PLANA RAZVOJA
ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U REPUBLICI
HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2021. DO 2027.
GODINE“**

Zagreb, studeni 2025.

SADRŽAJ

POPIS TABLICA	II
1. SAŽETAK	1
2. UVOD	1
3. KONTEKST VREDNOVANJA - NACIONALNI PLAN RAZVOJA ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U REPUBLICI HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2021. DO 2027. GODINE.....	4
4. OPIS NACIONALNOG PLANA RAZVOJA ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE	6
5. METODOLOŠKI PRISTUP	15
6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI	16
7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (ENGL. <i>LESSONS LEARNED</i>)	28
8. PREPORUKE	31
9. PRILOZI.....	34
9.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja	34
9.2. Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka.....	39
9.3. Podaci o članovima tima za vrednovanje	43

POPIS TABLICA

Tablica 1. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda	10
Tablica 2. Intervencijska logika i okvir za provedbu Nacionalnog plana – mjere i projekt te aktivnosti i pokazatelji rezultata	11
Tablica 3. Pregled utrošenih sredstava za provedbu posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine	25
Tablica 4. Vremenik provedbe postupka vrednovanja	34

1. SAŽETAK

Srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (skraćeno: Nacionalni plan) je provedeno u razdoblju od lipnja do studenog 2025. godine. Metodologija korištena za vrednovanje definirana je, usklađena i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i relevantnim aktima. Tijekom vrednovanja korišteni su propisani kriteriji za vrednovanje: Važnost (relevantnost); Usklađenost (koherentnost); Učinkovitost (efikasnost); Djelotvornost (efektivnost, opravdanost); Učinak; Održivost.

Zaključno na provedeni postupak srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana, a u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, postupak provedbe Nacionalnog plana je uspješan. U nastavku se nalaze **najvažniji zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*)** doneseni u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, a na temelju provedene analize podataka, nalaza vrednovanja te odgovora na pitanja za vrednovanje.

Nacionalni plan i sve njegove strateške odrednice, uključujući i posebne ciljeve i pokazatelje ishoda, usklađeni su sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/17, 151/22) te načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem, i definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika.

Nacionalni plan doprinosi provedbi javnih politika i usklađenost Nacionalnog plana sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Konkretno, Nacionalni plan doprinosi provedbi *Razvojnog smjera 3. Zelena i digitalna tranzicija* te *Strateškog cilja 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva* Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, a ukupan iznos sredstava Nacionalnog plana utrošen za doprinos ostvarenju Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i ovog razvojnog smjera i strateškog cilja, iznosi 1.735.205,17 EUR za razdoblje 2022., 2023. i 2024. godine, u okviru provedbe *Posebnog cilja 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva* (u ovom iznosu sadržan je i iznos sredstava utrošenih za provedbu *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* za 2022. godinu (374.120,44 EUR)). Iz navedenog se zaključuje da postoji krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih promjena u društvu, a posebno u području zelene i digitalne tranzicije društva i gospodarstva. Navedeno je razvidno i iz uspješnosti provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, mjera i pokazatelja rezultata. Također, Nacionalni plan je usklađen i s ostalim aktima strateškog planiranja drugih javnih tijela na globalnoj razini, razini Europske unije te na razini Republike Hrvatske.

Provedbeni okvir Nacionalnog plana uključuje četiri (4) posebna cilja i pet (5) pokazatelja ishoda te četiri (4) mjere i jedan (1) projekt, sa sveukupno 17 zasebnih aktivnosti i pokazatelja rezultata za njihovu provedbu. Provedbeni okvir Nacionalnog plana je učinkovit, ostvaruju se posebni ciljevi i mjere Nacionalnog plana i postižu se očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima. Naime, u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine postignut je značajan napredak - praćenjem ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, utvrđeno je da posebni ciljevi kroz pokazatelje ishoda imaju visoku razinu uspješnosti u ostvarenju tijekom 2022., 2023. i 2024. godine. U okviru četiri (4) posebna cilja odnosno pet (5) pokazatelja ishoda, četiri (4) od pet (5) pokazatelja ishoda bilježi više od 60% ostvarenja, od toga čak dva (2) pokazatelja ishoda bilježe gotovo potpuno ostvarenje odnosno više od 93% ostvarenja, a jedan pokazatelj ishoda je čak ostvaren i premašen („Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama“ u sklopu *Posebnog cilja 4. Uvođenje 5G*

mreža u ruralna područja). S druge strane, samo jedan pokazatelj ishoda bilježi ostvarenje manje od 50%, odnosno konkretno 37,55% ostvarenja – „Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično“, u okviru *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene*. Od 17 aktivnosti/pokazatelja rezultata, njih čak osam (8) je provedeno (47,06%), šest (6) ih je u tijeku (35,29%), a tri (3) su suspendirana (17,65%). Samo je jedna mjera još u potpunosti u tijeku, što čini udio od 20% u ostalim mjerama/projektu koji su svi u određenoj mjeri provedeni. Najveće ostvarenje bilježi mjera *M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta* (75%) s provedene čak tri (3) od četiri (4) aktivnosti, a najniže ostvarenje bilježi mjera *M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta* (33,33%) s provedenom jednom (1) od tri (3) aktivnosti. Unatoč uspješnom provedbenom okviru, određenu prepreku i ograničenje u uspješnom praćenju i izvještavanju o provedbi Plana razvoja predstavlja nedostatak pojedinih podataka o realiziranim vrijednostima pojedinih pokazatelja u određenom razdoblju.

Na temelju nalaza provedenog postupka srednjoročnog vrednovanja te provedenih polustrukturiranih intervjua s predstavnicima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture uključenih u provedbu Nacionalnog plana, u nastavku se prikazuju **najvažnije preporuke** donesene za daljnje aktivnosti te odgovornosti i nadležnosti tijela nadležnog za provedbu Nacionalnog plana, odnosno Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Tijekom daljnje provedbe Nacionalnog plana, potreban je nastavak sustavnog vođenja računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalnog plana te unaprijeđenje sustava praćenja pokazatelja u pojedinim internim karikama u sustavu, u realnom vremenu i gdje je to moguće, kako bi se osiguralo/održalo liniju zaduženja i odgovornosti za prikupljanje podataka i vrijednosti ostvarenja pokazatelja, resursne i vremenske kapacitete za prikupljanje podataka te praćenje i izvještavanje o pokazateljima, kao i proces redovitog (učestalijeg, gdje je to moguće) prikupljanja podataka, a kako bi se izbjeglo nedostupnost podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja. Korisno je i uvođenje prakse češćeg praćenja kretanja vrijednosti pokazatelja u okviru internih aktivnosti, u vidu uspostavljanja učestalije komunikacije s tijelima zaduženim za praćenje i/ili dostavu podataka, jer učestalije praćenje kretanja vrijednosti pokazatelja omogućuje praćenje napretka te unaprijeđeno upravljanje, odnosno pravovremeno uočavanje odstupanja od planiranih vrijednosti, a čime se po potrebi omogućuje korekcija i revizija koraka s ciljem ostvarenja zadanih strateških odrednica. Također je korisno i nadoknađivanje kašnjenja u dostupnosti podataka alternativnim izvorima podataka ili metodama izračuna ostvarenih vrijednosti pokazatelja, kao i povećanje dosljednosti u izvještavanju o pokazateljima u pojedinim mjerama, kako bi se za iduće programsko razdoblje mogla dodatno unaprijediti intervencijska logika. Uz to, dodatno angažiranje potrebnih kadrova i jačanje kapaciteta za pomoć u provedbi aktivnosti može pomoći u slučaju susretanja s nedostatnim kapacitetima za provedbu i praćenje odnosno izvještavanje o Nacionalnom planu.

Isto tako, važno je osiguravanje kontinuiteta u provedbi mjera/projekta i nastavak dobre suradnje na mjerama/projektima, ali i kapitalizacija kvalitetne suradnje u svrhu razvoja i provedbe novih projekata u korist Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao i unaprijeđenje koordinacije i zajedničkog angažmana svih dionika za veću učinkovitost, bolje rezultate uz manje troškove i smanjenje dupliciranja aktivnosti te jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta kako bi se omogućio sustavniji nadzor aktivnosti na terenu. Potrebno je i osiguravanje boljeg sustava kontrole aktivnosti koje provode operatori nakon potpisivanja ugovora.

Preporučuje se i uključenje svih provoditelja mjera/projekta koji doprinose realizaciji ciljeva u sustav praćenja provedbe i izvještavanja, potencijalno kroz jednogodišnje ili polugodišnje radionice s relevantnim predstavnicima, kako bi ih se informiralo o trenutnom statusu provedbe, uključilo u interaktivni dialog i potaknulo na dublje uključivanje u provedbu mjera/projekta u njihovoj nadležnosti te time potaknulo i na dublji osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ ostvarenih rezultata provedbe Nacionalnog plana. Jednako tako, korisno je i unaprjeđenje/uspostavljanje linije/sustava izvještavanja koji će omogućiti izravnu komunikaciju između korisnika mjera/projekta i osoba zaduženih za praćenje podataka o izvršenju. Također je moguće i razmatranje mogućnosti olakšavanja koordinacije velikog broja dionika uključenih u izvještavanje o provedbi Nacionalnog plana, kroz primjenu centraliziranog i/ili informatičkog rješenja koje bi uključivalo parametre zadane dokumentom i zakonodavnim okvirom.

U konačnici, preporučuje se ravnomjerna raspodjela utroška sredstava prema posebnim ciljevima te praćenje utrošenosti sredstava po pojedinim posebnim ciljevima, čime se osigurava učinkovitost i održivost provedbe. Također je korisna i analiza razloga suspenzije projekta/aktivnosti i pronalazak rješenja za njihovu reaktivaciju ili zamjenu u provedbi Nacionalnog plana, u mjeri u kojoj je to moguće. Potrebno je pratiti i primijeniti najnovije/aktualne smjernice i okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u provedbi Nacionalnog plana, ali i u daljnjim procesima strateškog planiranja – važeći zakon, pravilnici, uredbe i drugi akti i smjernice.

Nakon provedbe Nacionalnog plana, preporučuje se jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta za potrebe unaprjeđenja procesa gdje je to potrebno, te optimizacije procesa strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja, kao i već spomenuto praćenje i primjena najnovijih/aktualnih smjernica i okvira sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u izradi novog akta strateškog planiranja. Također se preporučuje započinjanje procesa daljnjeg strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja najkasnije u zadnjoj godini provedbe Nacionalnog plana. Pri tome je korisno i razmatranje pojednostavljivanja strateškog planiranja u budućnosti, kroz optimizaciju strateških odrednica poput posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, projekata, mjera i pokazatelja rezultata – odnosno bolje planiranje ciljeva i mjera unaprijed kako bi se izbjegle improvizacije i problemi u provedbi, korištenje pouzdanih i stabilnih pokazatelja koji omogućuju dugoročnu usporedivost i praćenje rezultata - kako bi se moglo kvalitetnije definirati strateške odrednice te izbjeći potencijalno preklapanje sličnih i/ili istih pokazatelja i aktivnosti, a time i unaprijediti intervencijsku logiku.

Također je korisno provesti analizu rezultata provedbe Nacionalnog plana na operativnoj razini u svrhu pronalaženja potencijalnih prepreka i rješenja u budućnosti, za potrebe primjene u izradi i provedbi novog akta strateškog planiranja, kao i jasnije razdvajanje nacionalnih mjera od vanjskih projekata te bolja kontrola uključivanja novih projekata.

Važno je pravovremeno planiranje i usklađivanje nacionalnih mjera i aktivnosti s novim regulativama Europske unije te pravovremeno usmjeravanje određenih sredstava na pripremu za strateško planiranje za buduće razdoblje (izrada određenih sektorskih ili tematskih analiza, jačanje kapaciteta ključnih dionika, jačanje kolaboracije između ključnih dionika, identificiranje optimalnih načina financiranja projekata, i slično). Korisno je provođenje analize podataka koja bi obuhvatila provjeru primjene horizontalnih načela gdje je to moguće, a što može biti korisno za buduće programsko razdoblje, za strateško planiranje, ali i za druge aktivnosti, kao i označavanje aktivnosti u mjerama koje će doprinijeti provedbi horizontalnog cilja i općenito horizontalnih načela (minimalno: jednakost spolova, nediskriminacija, održivi razvoj) gdje je to moguće, kako bi se isto moglo pratiti i po potrebi unaprjeđivati.

Vrlo je važno i učinkovito uključivanje svih dionika u proces strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja od samog početka, potičući osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ nad novim aktom strateškog planiranja i očekivanim ishodima i rezultatima, kao i pravovremeno planiranje mehanizama kojima će se učinci Nacionalnog plana održati i nakon 2027. godine (primjerice, financijski instrumenti, daljnje regulatorne mjere, potpora inovacijama, i slično).

U konačnici, prema novom Izvješću o provedbi Programa politike digitalnog desetljeća u 2025. godini, Republika Hrvatska se s ukupnom VHCN pokrivenosti od 78,93% približila EU prosjeku od 82,49%, a što je u velikoj mjeri posljedica dovršetka izgradnje mreža sufinanciranih EU fondovima. Kako bi se zadržao pozitivan trend i osigurala ravnomjerna dostupnost VHCN mreža na čitavom teritoriju Republike Hrvatske, potrebno je osigurati dostatna sredstva iz EU fondova i u nadolazećem višegodišnjem financijskom okviru 2028.–2034., a s ciljem smanjenja digitalnog i investicijskog jaza između urbanih i ruralnih područja, odnosno područja u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.

2. UVOD

[Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine](#) (u nastavku: Nacionalni plan; NP) izrađen je 2021. godine. Predmetni dokument predstavlja Izvješće o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

Opis postupka vrednovanja slijedi u nastavku. U skladu s [Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, br. 44/23\)](#), Nacionalni plan podliježe postupku vrednovanja:

1. tijekom provedbe Nacionalnog plana (srednjoročno vrednovanje) – koje je ***predmet Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine***
2. nakon provedbe Nacionalnog plana (naknadno vrednovanje) – ***započet će se po završetku provedbe Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, zasebnom Odlukom o pokretanju postupka vrednovanja.***

Vrednovanje tijekom izrade Nacionalnog plana (prethodno vrednovanje) nije provedeno, već su u tu svrhu poslužili zaključci i prijedlozi novih mjera iz [Studije analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine](#).

U skladu s tim, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske (u nastavku: Ministarstvo; MMPI) postupak vrednovanja započelo je donošenjem Godišnjeg plana vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Plan vrednovanja) i Odluke o pokretanju postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (KLASA: 344-01/25-01/1, URBROJ: 530-07-2-1-1-25-1), 27. siječnja 2025. godine. Zatim, Odluka o osnivanju i imenovanju Odbora za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (KLASA: 344-01/25-01/1, URBROJ: 530-07-2-1-1-25-3) donesena je 6. ožujka 2025. godine, nakon čega je uslijedilo donošenje Odluke o osnivanju i imenovanju Tima za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (KLASA: 344-01/25-01/1, URBROJ: 530-07-2-1-25-7) dana 10. lipnja 2025. godine, a kojom je definiran sastav **Tima za vrednovanje**.

Svrha postupka srednjoročnog vrednovanja je davanje neovisne ocjene i usporedbe stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, kao i osiguravanje podataka donositeljima odluka za informirano donošenje odluka tijekom djelovanja s ciljem poboljšanja uspješnosti provedbe, kao i pružanje podataka Naručitelju u svrhu donošenja daljnjih odluka s ciljem poboljšanja uspješnosti provedbe, te eventualnih izmjena i dopuna akta strateškog planiranja.

Postupak vrednovanja uključuje srednjoročno vrednovanje odnosno neovisnu ocjenu i usporedbu stupnja ostvarenosti ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, a temeljem prikupljenih i zaprimljenih

dokumenata i podataka. Predmet te primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, a koji su prikazani u Prilogu 9.2.

Tim za vrednovanje je, u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23), dana 11. srpnja 2025. godine izvršio isporuku Početnog izvješća s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje. Nadalje, dana 20. kolovoza 2025. godine izvršena je isporuka Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Zaključno, dana 22. rujna 2025. godine izvršena je isporuka Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, a dana 7. studenoga 2025. godine isporučena je konačna verzija Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

Konkretno, **opis posla i obuhvat te plan rada tima za vrednovanje** uključuje sljedeće faze i aktivnosti procesa i postupka vrednovanja:

- 1) **Početna faza** - definiranje plana i okvira postupka vrednovanja;
- 2) **Pripremno-istraživačka faza:**
 - a. aktivnosti pripreme istraživanja i analize, izrada metodologije vrednovanja, definiranje kriterija za vrednovanje, definiranje pitanja za vrednovanje u skladu s definiranim kriterijima za vrednovanje, prikupljanje relevantnih dokumenata i materijala, istraživanje Nacionalnog plana i vezanih materijala i slično, a sve u skladu s regulatornim okvirom i sustavom strateškog planiranja
 - b. izrada **Početnog izvješća** s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje
- 3) **Analitička faza:**
 - a. analiza Nacionalnog plana i vezanih materijala prema kriterijima za vrednovanje, a u skladu s pitanjima za vrednovanje
 - b. izrada Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja;
- 4) **Faza vrednovanja** - vrednovanje, prosudba i ocjena te usporedba stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje, izrada zaključaka i pouka postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*), izrada preporuka proizašlih iz nalaza, zaključaka i pouka postupka vrednovanja
- 5) **Završna faza** – izrada Izvješća o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. [Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\).](#)

Postupak i metodologija vrednovanja Nacionalnog plana provode se u skladu sa zakonodavnim okvirom [sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske](#) i relevantnim aktima - detaljni prikaz metodologije i postupka vrednovanja nalazi se u opisu metodološkog pristupa (Točka 5. i Prilog 9.1.).

U skladu sa svim navedenim propisima, **struktura** Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, sastoji se od sljedećih dijelova:

- (1) Sažetak,
- (2) Uvod,
- (3) Kontekst vrednovanja - Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine,
- (4) Opis Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine,
- (5) Metodološki pristup,
- (6) Nalazi – pitanja za vrednovanje i odgovori,
- (7) Zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*),
- (8) Preporuke,
- (9) Prilozi:
 - (9.1.) Opis postupka i vremenik vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja,
 - (9.2.) Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka
 - (9.3.) Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda tijekom provedbe Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine - u 2022., 2023. i 2024. godini
 - (9.4.) Status provedbe mjera, projekta, aktivnosti i pokazatelja rezultata Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine - u 2022., 2023. i 2024. godini.
 - (9.5.) Stanje i trendovi u području razvoja širokopojasnog pristupa na razini Europske unije
 - (9.6.) Stanje i trendovi u području razvoja širokopojasnog pristupa na razini Republike Hrvatske
 - (9.7.) Povezanost Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine s aktima strateškog planiranja na razini Europske unije i Republike Hrvatske
 - (9.8.) Status provedbe i ostvarenja mjera, projekta, aktivnosti i pokazatelja rezultata Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine – u 2024. godini
 - (9.9.) Podaci o članovima tima za vrednovanje.

3. KONTEKST VREDNOVANJA - NACIONALNI PLAN RAZVOJA ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U REPUBLICI HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2021. DO 2027. GODINE

Opis stanja, trendovi i razvoj u području širokopojasnog pristupa na razini Europske unije i na razini Republike Hrvatske, prikazani su u Prilogu 9.5. i Prilogu 9.6.

Kratki prikaz povezanosti Nacionalnog plana s mjerodavnim i hijerarhijski višim aktima strateškog planiranja na razini Europske unije i Republike Hrvatske je u nastavku, a detaljan pregled se nalazi u Prilogu 9.7. Nacionalni plan je tijekom svoje izrade bio u potpunosti usklađen s važećim strateškim okvirom Europske unije koji se odnosi na razvoj elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, a čime je osigurana usklađenost nacionalnih ciljeva s europskim politikama, prioritetima, ciljevima i mjerama u području digitalne povezivosti, kako slijedi:

- Europa 2020: Strategija za pametan, održiv i uključiv rast
- Digitalna agenda za Europu
- Komunikacija Komisije: Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta – Ususret europskom gigabitnom društvu
- 5G za Europu – Akcijski plan
- Preporuka Komisije (EU) 2020/1307
- WiFi4EU inicijativa (Uredba (EU) 2017/1953).

Nacionalni plan je usklađen i s aktima strateškog planiranja na razini Europske unije koji su stupili na snagu nakon usvajanja Nacionalnog plana, a koji su oblikovali daljnji razvoj europskog strateškog okvira u području digitalne povezivosti:

- Digitalni kompas 2030
- Program politike: Put u digitalno desetljeće
- Europska deklaracija o digitalnim pravima i načelima.

Uz to, Nacionalni plan je u skladu i sa zakonodavnim okvirom donesenim na razini Europske unije nakon donošenja Nacionalnog plana:

- Akt o gigabitnoj infrastrukturi (*Gigabit Infrastructure Act, GIA*)
- Akt o kiberotpornosti (*Cyber Resilience Act, CRA*)
- Direktiva NIS 2
- Uredba (EU) 2022/2554 o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski (DORA).

Nadalje, Nacionalni plan je u potpunosti usklađen s aktima strateškog planiranja na razini Republike Hrvatske koji su bili na snazi u trenutku izrade Nacionalnog plana:

- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
- Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine.

Mjerodavan zakonodavni okvir, koji je uzet u obzir prilikom izrade Nacionalnog plana, je sljedeći:

- Zakon o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14, 72/17, 76/22, 14/24)
- Zakon o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN 121/16)
- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22)
- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18)

- Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12, 92/15)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18).

Nacionalni plan je usklađen i s aktima strateškog planiranja na razini Republike Hrvatske koji su stupili na snagu nakon usvajanja Nacionalnog plana:

- Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti Republike Hrvatske 2021.–2026. (NPOO).

U konačnici, mjerodavan aktualni zakonodavni okvir Republike Hrvatske s kojim je Nacionalni plan usklađen čini i Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 76/2022).

Prethodno vrednovanje Nacionalnog plana nije provedeno, već je u tu svrhu poslužila Studija analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti [Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine.](#)

4. OPIS NACIONALNOG PLANA RAZVOJA ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE

Potreba za donošenjem Nacionalnog plana, a samim time i njegova svrha, leži u društvenim i gospodarskim potrebama u području širokopojasnog pristupa.

Naime, Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine predstavlja kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj, nastavno na strategije razvoja širokopojasnog pristupa za razdoblja 2006.-2008., 2009.-2012., 2012.-2015. i 2016.-2020. Samim time, daljnji razvoj širokopojasnog pristupa, uz pojačane aktivnosti na uklanjanju uočenih prepreka i nedostataka u dosadašnjem razvoju, osnovni je cilj Nacionalnog plana. Nacionalni plan, kao srednjoročni akt strateškog planiranja, izrađen je u skladu s mjerodavnim zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, zakonodavnim i regulatornim okvirom u području elektroničkih komunikacija te strateškim ciljevima širokopojasnog pristupa Europske unije u razdoblju do 2025. definiranih Komunikacijom [Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija - Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta - Ususret europskom gigabitnom društvu \(COM/2016/0587 final\)](#) (u daljnjem tekstu: komunikacija „Europsko gigabitno društvo 2025.“, skraćeno EGS-2025).

Konkretno, razvoj širokopojasnog pristupa u razdoblju nakon pristupanja Hrvatske EU-u (2013.) bio je obilježen povećanjem dostupnosti brzog širokopojasnog pristupa (s brzinama od najmanje 30 Mbit/s) te početkom izgradnje svjetlovodnih pristupnih mreža (FTTH) većeg prostornog obuhvata (pretežno u urbanim područjima). Istovremeno, na tržištu nepokretnih komunikacijskih mreža i usluga došlo je do konsolidacije, vlasničkim preuzimanjem manjih operatora, ili preuzimanjem upravljanja manjih operatora, od strane dva vodeća operatora na tržištu – HT-Hrvatskog telekoma d.d. (HT) i A1 Hrvatska d.o.o. (A1). Na tržištu pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga općenito je stabilizirana tržišna utakmica između sva tri operatora pokretnih komunikacija – HT-a, A1 i Telemach Hrvatska, koju je u proteklom razdoblju obilježilo uspješno uvođenje i širenje dostupnosti 4G mreža te daljnje poboljšanje ponude maloprodajnih usluga u pokretnoj mreži.

Brzi razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT, engl. *Information and Communications Technology – ICT*) krajem prošlog i početkom ovog stoljeća, te ogroman utjecaj koji je IKT ostvario na gospodarstvo i društvo u cjelini, u praksi je dokazao da širokopojasni pristup predstavlja nužni preduvjet za korištenje IKT-a i osiguranje kompetitivne pozicije u suvremenom globaliziranom i digitaliziranom društvu. Osim toga, razvoj IKT-a posljednjih godina rezultira i velikim promjenama u svim sektorima gospodarstva, ostvarujući tzv. pozitivni disruptivni (engl. *disruptive*) utjecaj i čineći IKT polugom koja značajno mijenja i unapređuje te sektore, razvijajući ih u novim smjerovima koji su determinirani primjenom IKT-a.

U razdoblju provedbe ovog Nacionalnog plana sama dostupnost širokopojasnog pristupa s najvećim brzinama koje su manje od 100 Mbit/s više nije dovoljan infrastrukturni preduvjet daljnjeg napretka gospodarstva i društva u cjelini. Potrebe za širokopojasnim pristupom povećavaju se do brzina od 1 Gbit/s i više, uz sve veći naglasak na simetričnost brzina pristupa (u oba smjera - prema korisniku, i od korisnika), poboljšane parametre kvalitete pristupa (u pogledu pogrešaka u prijenosu i latencije veze) te općenitu pouzdanost pristupa. Osim toga, širenjem primjene koncepta interneta stvari (engl. *Internet of Things - IoT*) krug potencijalnih korisnika širokopojasnog pristupa proširuje se na različite uređaje i strojeve koji razmjenjuju

podatke u realnom vremenu. Daljnjim razvojem mrežnih tehnologija, a posebno uvođenjem pete generacije pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža (5G mreža), razlike između nepokretnog i pokretnog širokopojasnog pristupa bit će sve manje uočljive korisnicima širokopojasnog pristupa. Očekuje se ubrzanje trenda konvergencije nepokretnih i pokretnih mreža, prema mrežama koje trebaju komplementarno osigurati velike brzine širokopojasnog pristupa za brojne korisničke scenarije i primjene.

Ulaskom u Europsku uniju (EU) 2013., Republika Hrvatska kod planiranja razvoja širokopojasnog pristupa slijedi mjerodavne strateške odrednice Europske komisije (u daljnjem tekstu: Komisija). Komisija je definirala strateške ciljeve širokopojasnog pristupa u razdoblju do 2025. komunikacijom „Europsko gigabitno društvo 2025.“ (EGS-2025), postavivši implementaciju gigabitne povezivosti (s brzinama pristupa od 1 Gbit/s i više) kao osnovni cilj, uz paralelno uvođenje 5G mreža. Uz to, donošenjem *Direktive (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018.)* (engl. *European Electronic Communications Code*, skraćeno EECC) **Error! Reference source not found.**, Europska unija je redefinirala i zakonodavni okvir u sektoru elektroničkih komunikacija. Sve navedene politike EU-a ciljaju i na zadržavanje globalne konkurentnosti EU-a, prvenstveno u odnosu na Sjedinjene Američke Države i najnaprednije države istočne Azije (Kinu, Japan i Južnu Koreju).

Dosadašnji razvoj širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj nije bio dovoljno brz, odnosno nije rezultirao dostupnošću širokopojasnog pristupa s dovoljno velikim brzinama. To se posebno odnosi na dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s, i s brzinama od najmanje 100 Mbit/s, kako je zacrtano Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa u razdoblju 2016.-2020. **Error! Reference source not found.** Time se Hrvatska početkom 2020., prema stanju dostupnosti širokopojasnog pristupa, našla među najslabije pozicioniranim državama EU-a. Zbog toga se ovim Nacionalnim planom za razdoblje od 2021.-2027., između ostalog, na odgovarajući način adresiraju sve prepreke zbog kojih očekivani ciljevi dostupnosti širokopojasnog pristupa do 2020. nisu ostvareni. Takvim se pristupom stvaraju preduvjeti za zaustavljanje daljnjeg zaostajanja Hrvatske po razvijenosti širokopojasnog pristupa unutar EU-a, odnosno stvaraju se preduvjeti za ostvarenje ciljeva gigabitne povezivosti iz EGS-2025.

Nacionalni plan također utvrđuje odgovarajuće mjere kojima će se smanjiti razlike u dostupnosti širokopojasnog pristupa unutar Hrvatske. Unatoč općenito slabim pokazateljima dostupnosti širokopojasnog pristupa u cijeloj Hrvatskoj, u većim hrvatskim gradovima postoje područja u kojima je već dostupna i gigabitna povezivost. No takva područja gotovo ne postoje u ruralnim područjima Hrvatske. Dodatni izazov smanjenju digitalnog jaza između urbanih i ruralnih područja Hrvatske su negativni demografski i gospodarski trendovi u ruralnim područjima, a posebno migracije stanovništva iz kontinentalnih ruralnih područja koje smanjuju potencijal korisnika širokopojasnog pristupa u tim područjima.

U skladu s navedenim, Nacionalnim planom su identificirane **ključne razvojne potrebe i potencijali za razvoj širokopojasnog pristupa:**

1. *Digitalna povezivost putem širokopojasnog pristupa;*
2. *Široko uvođenje i primjena novih koncepata i aplikacija u gospodarstvu i javnoj upravi;*
3. *Povećanje količine podataka koja će se prenositi elektroničkim komunikacijskim mrežama te proširenje kruga potencijalnih korisnika širokopojasnog pristupa;*
4. *Pouzdanost i latencija širokopojasnog pristupa;*
5. *Povećanje konzumacije različitih digitalnih sadržaja i njihova prilagodba potrebama pojedinačnog korisnika, te povećanje kapacitetnih zahtjeva za širokopojasni pristup u kućanstvima;*

6. *Povećanje zahtjeva za širokopojasnim pristupom u segmentu mikro, malih i srednjih poduzeća;*
7. *Daljnja digitalizacija sustava javne uprave (e-uprava), obrazovanja (e-obrazovanje) i zdravstva (e-zdravstvo) te osiguranje kvalitetnog i pouzdanog širokopojasnog pristupa na svim lokacijama na kojima se nalaze javni korisnici;*
8. *Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta koje se temelje na svjetlovodnim nitima postavljenim do lokacija u blizini krajnjih korisnika te na 5G mrežama;*
9. *Osiguranje dostupnosti mreža vrlo velikog kapaciteta za poslovne korisnike omogućava razvoj svih gospodarskih sektora i osigurava kompetitivnost hrvatskog gospodarstva u europskim i svjetskim okvirima digitalnog gospodarstva;*
10. *Pozitivni učinci dostupnosti mreža vrlo velikog kapaciteta kod javnih korisnika očituju se u prilici za prelazak na elektroničko posluživanje građana i gospodarstva od strane javne uprave, odnosno značajno povećanje učinkovitosti sustava javne uprave u Hrvatskoj te smanjenjem troškova sustava javne uprave;*
11. *Dostupnost mreža velikog kapaciteta kućanstvima i gospodarstvu na cijelom području Hrvatske omogućava jednoliki razvoj cijele zemlje i smanjuje dosadašnje razlike u razvijenosti između pojedinih dijelova Hrvatske;*
12. *Mreže vrlo velikog kapaciteta (svjetlovodne mreže i 5G mreže) imaju višestruko veću energetske učinkovitost u usporedbi s tradicionalnim mrežama koje su izvorno građene za govorne usluge (mrežama bakrenih parica), čime se daje izravni doprinos zaustavljanju klimatskih promjena i očuvanju okoliša.*

Zaključno, uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta i prelazak prema digitalnom gospodarstvu nužni su preduvjeti za daljnji društveni i gospodarski razvoj Hrvatske, te zaustavljanje dosadašnjih negativnih demografskih, socijalnih i gospodarskih trendova, kao i smanjenje regionalnih razlika razvijenosti unutar Hrvatske.

U skladu s tim, glavni prioriteti javnih politika u sektoru elektroničkih komunikacija su osiguranje preduvjeta za ravnopravno tržišno natjecanje između svih sudionika na tržištu. Istovremeno, tim je politikama potrebno osigurati dostupnost naprednih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga u svim dijelovima Republike Hrvatske, u funkciji ravnomjernog razvoja države. Stoga je jedan od prioriteta i osiguranje preduvjeta za uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta, uključujući i 5G mreža, u svim dijelovima Republike Hrvatske.

Provedbom osnovnih javnih politika u sektoru elektroničkih komunikacija često nije moguće isporučiti željeni rezultat, odnosno osigurati univerzalnu dostupnost naprednih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, pogotovo u ruralnim i udaljenim te manje razvijenim područjima države. U takvim područjima dolazi do „tržišnog neuspjeha“ te je potrebno provoditi i dodatne javne politike usmjerene u otklanjanje tržišnog neuspjeha. S obzirom na navedeno, **prioritetne politike Nacionalnog plana** obuhvaćaju sljedeće cjeline:

- *osiguranje potrebnih preduvjeta za uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta na cijelom području Republike Hrvatske*
- *osiguranje potrebnih preduvjeta za uvođenje 5G mreža u Republici Hrvatskoj*
- *poticanje uvođenja mreža vrlo velikog kapaciteta u dijelovima Republike Hrvatske u kojima pod uobičajenim tržišnim uvjetima nije moguće osigurati dostupnost mreža vrlo velikog kapaciteta.*

Provedba Nacionalnog plana je sa svim svojim elementima usmjerena na svoju **ciljnu skupinu** – cjelovito stanovništvo Republike Hrvatske, odnosno **sve korisnike provedbe Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.**

Ključni dionici uključeni u izradu Nacionalnog plana bili su sljedeći:

- Radna skupina za izradu nacrt Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine - sastavljena interdisciplinarno od predstavnika Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM), Ministarstva zdravstva, Ministarstva financija, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva gospodarstva, Državne geodetske uprave, tri (3) najveća operatora, Odašiljači i veze, Udruge gradova, Hrvatska zajednica županija i drugih relevantnih tijela držane uprave i relevantnih dionika
- Stručnjaci u području području širokopojasnog pristupa - tijekom izrade Nacionalnog plana
- Stručna i opća javnost – tijekom postupka [javnog savjetovanja](#).

Ključni dionici uključeni u provedbu Nacionalnog plana su sljedeći:

- Povjerenstvo za praćenje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine koje vodi MMPI i koje je sastavljeno od predstavnika svih tijela nadležnih za provedbu pojedinih aktivnosti unutar mjera i projekta, uključujući i Nadležni ured za širokopojasnost (BCO)
- Nadležni ured za širokopojasnost (engl. *Broadband Competence Office* - BCO) - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- Dionici nadležni za provedbu Nacionalnog plana i Provedbenih programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture
- Dionici nadležni za postupak prikupljanja podataka, praćenja i vrednovanja vezano za provedbu Nacionalnog plana.

Nacionalni plan je razrađen kroz 11 glava:

- (1) Uvod
- (2) Analiza postojećeg stanja razvoja širokopojasnog pristupa
- (3) Zahtjevi za digitalnu povezivost
- (4) SWOT analiza
- (5) Ciljevi s ključnim pokazateljima ishoda
- (6) Pregled mjera, aktivnosti i projekta
- (7) Nadležni ured za širokopojasnost
- (8) Procjena fiskalnog učinka
- (9) Okvir za praćenje i vrednovanje
- (10) Strateška procjena utjecaja na okoliš
- (11) Kriteriji ispunjenja za korištenje europskih fondova u razdoblju 2021.-2027.

Skraćenice

Reference.

Prikaz intervencijske logike, posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda Nacionalnog plana predstavlja se u nastavku.

Metodologija izrade Nacionalnog plana uključivala je primjenu participativnog pristupa i utvrđivanje posebnih ciljeva povezanih s proračunom te predstavlja okvir za oblikovanje mjera za provedbu Nacionalnog plana. Tijekom procesa strateškog planiranja te izrade analize postojećeg stanja razvoja širokopojasnog pristupa, sastanaka Radne skupine i drugih dionika te koordinacije Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i konzultanata, prepoznate su prethodno navedene **ključne razvojne potrebe i potencijali za razvoj širokopojasnog pristupa** te **prioritetne politike Nacionalnog plana**.

S time u skladu, u Nacionalnom planu je definirana sljedeća **srednjoročna vizija razvoja** kojom se predviđa da će *širokopojasni pristup s brzinama većim od 100 Mbit/s biti dostupan svim kućanstvima, gospodarskim subjektima i javnim korisnicima na području Republike*

Hrvatske. Prema potrebama korisnika, brzine širokopojasnog pristupa bit će moguće povećati do 1 Gbit/s i više, bez potreba za većim ulaganjima u elektroničke komunikacijske mreže. Važnu ulogu u osiguranju dostupnosti širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s imat će i 5G mreže. Više neće postojati digitalni jaz u dostupnosti širokopojasnog pristupa između urbanih i ruralnih područja, te razvijenih i manje razvijenih dijelova Republike Hrvatske. Jednolika dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s u cijeloj Republici Hrvatskoj povećat će primjenu IKT-a u gospodarstvu, te će omogućiti punu digitalizaciju sustava javne uprave. Zahvaljujući tome Republika Hrvatska ostvarivat će brži gospodarski rast i smanjiti zaostajanje u razvijenosti u odnosu na napredne države EU-a.

Osim vizije, kreirali su se i **posebni ciljevi** usmjereni ispunjenju vizije, kao i **pokazatelji ishoda** za posebne ciljeve te mjere, projekt, aktivnosti i pokazatelji rezultata, definirani primjenom SMART metodologije za utvrđivanje ciljeva (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*), vodeći računa da su specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski određivi.

Tablica 1. Intervencijska logika Nacionalnog plana – vizija, posebni ciljevi i pokazatelji ishoda

VIZIJA	
Širokopojasni pristup s brzinama većim od 100 Mbit/s bit će dostupan svim kućanstvima, gospodarskim subjektima i javnim korisnicima na području Republike Hrvatske. Prema potrebama korisnika, brzine širokopojasnog pristupa bit će moguće povećati do 1 Gbit/s i više, bez potreba za većim ulaganjima u elektroničke komunikacijske mreže. Važnu ulogu u osiguranju dostupnosti širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s imat će i 5G mreže. Više neće postojati digitalni jaz u dostupnosti širokopojasnog pristupa između urbanih i ruralnih područja, te razvijenih i manje razvijenih dijelova Republike Hrvatske. Jednolika dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s u cijeloj Republici Hrvatskoj povećat će primjenu IKT-a u gospodarstvu, te će omogućiti punu digitalizaciju sustava javne uprave. Zahvaljujući tome Republika Hrvatska ostvarivat će brži gospodarski rast i smanjiti zaostajanje u razvijenosti u odnosu na napredne države EU-a.	
POSEBNI CILJ	POKAZATELJI ISHODA
Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva	▪ Udio kućanstava u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom u smjeru korisnika od najmanje 100 Mbit/s, uz mogućnost nadogradnje na brzine do 1 Gbit/s
Posebni cilj 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene	▪ Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično
Posebni cilj 3. Uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca	▪ Udio urbanih područja u Republici Hrvatskoj koja su u pokrivena 5G mrežama ▪ Duljina dionica autocesta, državnih cesta i željezničkih pruga u Republici Hrvatskoj uključenih u transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T) uzduž kojih je ostvarena kontinuirana pokrivenost 5G mrežama
Posebni cilj 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja	▪ Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama

Izvor: Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine

Za posebne ciljeve definirani su pokazatelji ishoda, a za svaki pokazatelj ishoda definirane su početne i ciljane vrijednosti pokazatelja za 2025. i 2027. godinu, na način da doprinose ostvarenju ciljane vrijednosti pokazatelja učinka iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, uvažavajući i druge primjenjive strateške akte te da omogućuju

praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, a osiguravaju i pravodobno izvještavanje svih nadležnih tijela.

Pri definiranju posebnih ciljeva i pokazatelja primijenjen je holistički pristup koji u najvećoj mogućoj mjeri osigurava održivost ciljeva i njihovih rezultata - ispunjenje pojedinog cilja doprinosi ispunjenju drugih ciljeva, a čime provedba ciljeva i njihovi učinci imaju dugotrajni učinak i višestruku primjenu.

Nadalje, Nacionalnim planom utvrđene su i četiri **mjere** i jedan **projekt** za provedbu Nacionalnog plana, s **aktivnostima** i **pokazateljima rezultata**, kako slijedi.

Tablica 2. Intervencijska logika i okvir za provedbu Nacionalnog plana – mjere i projekt te aktivnosti i pokazatelji rezultata

MJERA M1 – SMANJENJE TROŠKOVA POSTAVLJANJA MREŽA VRLO VELIKOG KAPACITETA				
Oznaka	Aktivnost	Nadležno tijelo	Pokazatelj rezultata	Vremenski rok
M1.1	<i>Uspostava pune funkcionalnosti jedinstvene informacijske točke (JIT)</i>	DGU	Uspostavljena je puna funkcionalnost jedinstvene informacije točke (JIT), u skladu sa Zakonom	do kraja 2027.
M1.2	<i>Informiranje o odredbama i obavezama, te najboljoj praksi primjene Zakona</i>	HAKOM	Organizirana su najmanje dva informativna događaja godišnje, na stručnim skupovima ili putem ciljanih prezentacija	kontinuirano 2021.-2027.
M1.3	<i>Praćenje i izvještavanje o ključnim mjerljivim parametrima provedbe Zakona</i>	MMPI	Najmanje jednom godišnje prikupljeni su mjerljivi parametri provedbe Zakona	kontinuirano 2021.-2027.
MJERA M2 - UNAPREĐENJE I UJEDNAČENA PRIMJENA ZAKONODAVNOG OKVIRA U PODRUČJU GRADNJE TE POBOLJŠANJE PRAKSE PROSTORNOG PLANIRANJA VEZANO UZ POSTAVLJANJE MREŽA VRLO VELIKOG KAPACITETA				
Oznaka	Aktivnost	Nadležno tijelo	Pokazatelj rezultata	Vremenski rok
M2.1	<i>Informiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave oko ključnih odredbi prostornih planova vezanih uz postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža, osobito oko postavljanja elektroničkih komunikacijskih kabela i baznih postaja pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža</i>	HAKOM	Organiziran je najmanje jedan informativni događaj godišnje, na stručnim skupovima ili putem ciljanih prezentacija.	kontinuirano 2021.-2027.
M2.2	<i>Donošenje izmjena i dopuna Pravilnika o jednostavnim</i>	MPGI, HAKOM	Donesene su izmjene i dopune Pravilnika o	do kraja 2021.

	<i>građevinama i radovima, radi pojednostavljenja gradnje ključnih sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža, osobito: odvojaka i ogranaka mreže, kabelske kanalizacije tehnologijom mini i mikro rovova; ormara, kabineta i kontejnera namijenjenih za smještaj elektroničke komunikacijske opreme, zamjene elektroničke komunikacijske opreme na postojećim antenskim stupovima i prihvataima i bežičnih pristupnih točaka kratkog dometa</i>		jednostavnim građevinama i radovima kojima se pojednostavljuje gradnja ključnih sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža.	
M2.3	<i>Donošenje izmjena i dopuna ili tumačenja propisa iz djelokruga gradnje, vezano uz gradnju sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža, s ciljem ujednačene primjene propisa od strane MPGI i upravnih tijela u pogledu obuhvata potrebnih suglasnosti kod gradnje pojedinih sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža</i>	MPGI, HAKOM	Donesene su izmjene i dopune ili tumačenja propisa iz djelokruga gradnje, vezano uz gradnju sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža.	do kraja 2021.
M2.4	<i>Precizno definiranje tehničkih karakteristika i uvjeta pristupa elektroničkoj komunikacijskoj mreži unutar zgrada</i>	HAKOM, MMPI	Donošenjem podzakonskog propisa ili tumačenjem Zakona o elektroničkim komunikacijama, precizno su definirane tehničke karakteristike i uvjeti pristupa elektroničkoj komunikacijskoj mreži unutar zgrada.	do kraja 2021.
MJERA	M3 – INFORMIRANJE I EDUCIRANJE JAVNOSTI U VEZI ELEKTROMAGNETSKIH POLJA			
Oznaka	Aktivnost	Nadležno tijelo	Pokazatelj rezultata	Vremenski rok
M3.1	<i>Provedba prezentacija na javnim skupovima i edukacijsko-informativnih kampanja na nacionalnoj razini vezanih uz</i>	MZ u suradnji s HZJZ i NZJZ „Dr. A. Štampar“ te MMPI i HAKOM u dijelu	Organizirane su najmanje tri prezentacije na javnim skupovima ili edukacijsko-informativne	kontinuirano 2021.-2027.

	<i>elektromagnetska polja koje emitiraju bazne postaje mreža pokretnih komunikacija novih tehnologija (4G+/5G), posebno uzimajući u obzir mogući utjecaj na zdravlje ljudi</i>	pojašnjenja novih tehnologija	kampanje u medijima na nacionalnoj razini godišnje.	
M3.2	<i>Objava mjerenja elektromagnetskih polja baznih postaja koja se provode u skladu s propisima o zaštiti od elektromagnetskih polja</i>	MZ, HAKOM	Kontinuirana javna objava rezultata mjerenja elektromagnetskih polja baznih postaja.	kontinuirano 2021.-2027.
MJERA	M4 – Poticanje uvođenja 5G mreža			
Oznaka	Aktivnost	Nadležno tijelo	Pokazatelj rezultata	Vremenski rok
M4.1	<i>Jačanje uloge radne skupine za 5G mreže</i>	HAKOM	Radna skupina redovito: - izvješćuje o napretku uvođenja 5G mreža (najmanje jednom godišnje); - identificira sve uočene prepreke i teškoće vezane uz uvođenje 5G mreža; - o svim identificiranim preprekama i teškoćama izvješćuje nadležna tijela državne uprave i daje prijedloge uklanjanja prepreka i teškoća; - surađuje s nadležnim tijelima državne uprave za digitalno društvo.	kontinuirano 2021.-2027.
M4.2	<i>Oslobađanje frekvencijskog pojasa na 700 MHz</i>	HAKOM	Frekvencijski pojas na 700 MHz je slobodan za uporabu za pokretne mreže.	do kraja 2021.
M4.3	<i>Provedba postupaka dodjele dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u frekvencijskim pojasevima za 5G mreže</i>	HAKOM	Dodijeljene su dozvole operatorima za uporabu radiofrekvencijskog spektra za 5G mreže.	do kraja 2021.
PROJEKT	P1 - PROGRAM POTPORE OSIGURANJU DIGITALNE POVEZIVOSTI MREŽAMA VRLO VELIKOG KAPACITETA			
Oznaka	Aktivnost	Nadležno tijelo	Pokazatelj rezultata	Vremenski rok
P1.1	<i>Analiza potencijala primjene dodatnih oblika financijske pomoći (osim bespovratnih sredstava)</i>	MMPI	Izvršena je analiza primjene dodatnih financijskih oblika pomoći. U slučaju da	do sredine 2021.

	<i>za izgradnju mreža vrlo velikog kapaciteta (uključujući putem financijskih instrumenata)</i>		postoji potencijal primjene, utvrđeni su dodatni oblici financijske pomoći koji se mogu primijeniti u Programu potpore.	
P1.2	Definiranje organizacijskog okvira Programa potpore, projektnih cjelina, te svih oblika i iznosa financijske pomoći za provedbu Programa potpore	MMPI, HAKOM (BCO)	Definiran je organizacijski okvir Programa potpore, projektne cjeline i svi potrebni oblici i iznosi financijske pomoći za provedbu Programa potpore.	do kraja 2021.
P1.3	Osiguranje dostatnih financijskih sredstava za provedbu Programa potpore, s potrebnim iznosima i izvorima po godinama	MMPI, MRRFEU, MFIN, MINGOR	Osigurana su dostatna financijska sredstva za provedbu Programa potpore u svakoj proračunskoj godini.	kontinuirano 2021.-2027.
P1.4	Provedba potrebnih postupaka prijave državnih potpora u Programu potpore, u skladu sa zakonodavnim okvirom državnih potpora	MMPI	Odobrena primjena državnih potpora u programu.	do sredine 2023.
P1.5	Provedba projektnih cjelina u Programu potpora	MMPI, MRRFEU, MINGOR	Projektne cjeline se provode, dajući izravan doprinos ostvarenju ciljeva Nacionalnog plana.	kontinuirano 2021.-2027.

Izvor: Nacionalni plan razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine

Financijski okvir i financijske pretpostavke za provedbu Nacionalnog plana obuhvaćaju financijska sredstva iz državnog proračuna te drugih financijskih izvora, poput financijskog plana HAKOM-a, Europskih i strukturnih investicijskih fondova, Mehanizma za oporavak i otpornost, Instrumenta za povezivanje Europe (CEF2) te privatna sredstva (operatori i ostali investitori).

Zaključno, osigurano je da Nacionalni plan predstavlja i poveznicu s državnim proračunom i sponu između drugih relevantnih i hijerarhijski viših akata strateškog planiranja na globalnoj, europskoj i nacionalnoj razini, a čime se osigurava povezanost sustava strateškog planiranja. Sve navedeno doprinosi ostvarenju vizije Nacionalnog plana, a što osigurava uspješno zaokruženu i učinkovitu intervencijsku logiku Nacionalnog plana.

5. METODOLOŠKI PRISTUP

Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja slijedi u nastavku, a detaljni prikaz nalazi se u Prilogu 9.1. Nacionalni plan je podložen vrednovanju tijekom provedbe (srednjoročnom vrednovanju), a koje je predmet ovog Izvješća o srednjoročnom vrednovanju Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

Postupak vrednovanja uključuje srednjoročno vrednovanje odnosno neovisnu ocjenu i usporedbu stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, a temeljem prikupljenih i zaprimljenih dokumenata i podataka. **Predmet te primarni izvori vrednovanja** bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, a koji su prikazani u Prilogu 9.2. Predmetno vrednovanje provedeno je **fazno**, kroz početnu fazu, pripremno-istraživačku fazu, analitičku fazu, fazu vrednovanja te završnu fazu, kako je prikazano u Prilogu 9.1.

Metodologija korištena za vrednovanje definirana je, usklađena i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom [sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske](#) i relevantnim aktima. U metodologiji vrednovanja korištene su **analitičke** (kvalitativne i kvantitativne) **metode i tehnike** tijekom provedbe postupka vrednovanja: kvalitativna i kvantitativna istraživanja i analize podataka i dokumenata (primarno i sekundarno (stolno) istraživanje). Za kvalitativnu analizu odabrana je između ostalog i metoda polustrukturiranih dubinskih intervjua s predstavnicima Naručitelja uključenima u provedbu Nacionalnog plana, a koja odgovara promatranoj problematici i području koje se želi istražiti. Ključna pitanja intervjua obuhvaćala su procjenu/ocjenu dosadašnjeg tijeka provedbe Nacionalnog plana, pozitivne i/ili negativne aspekte provedbe, segmente ili aspekte izrade i/ili provedbe Nacionalnog plana za koje se temeljem iskustva procjenjuje da se mogu unaprijediti, i slično.

Za potrebe provedbe vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana, definirani su kriteriji vrednovanja koji služe kao osnova za donošenje neovisne usporedbe i ocjene tijekom provedbe postupka vrednovanja, ali i kao osnova za formuliranje pitanja za vrednovanje, a koji su međuovisni i koji nisu međusobno isključivi te koji su usklađeni s potrebama vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana. **Kriteriji vrednovanja** koji su korišteni u vrednovanju Nacionalnog plana, te pripadajuća pitanja za vrednovanje, jesu sljedeći: Važnost (relevantnost); Usklađenost (koherentnost); Učinkovitost (efikasnost); Djelotvornost (efektivnost, opravdanost); Učinak; Održivost. Krajnji utjecaj provedbe predmetnog akta znat će se po njegovoj završenoj provedbi (nakon 2027.). Iako se navedeni kriteriji koriste za potrebe prethodnog vrednovanja (tijekom izrade akata strateškog planiranja), uzeti su u obzir za potrebe srednjoročnog vrednovanja jer prethodno vrednovanje predmetnog akta nije provedeno. **Pitanja za vrednovanje** su se definirala na temelju navedene metodologije, kao i metodologija za odgovaranje na definirana pitanja za vrednovanje te donošenje zaključaka, a u svrhu ocjene Nacionalnog plana, kako je prikazano u nastavku.

Ključno ograničenje i nedostatak, odnosno izazov i rizik tijekom primjene odabranog metodološkog pristupa je nedostupnost pojedinih podataka za referentno razdoblje praćenja, izvješćavanja i vrednovanja Nacionalnog plana, a koji su identificirani i kao najveći izazov tijekom provedbe Nacionalnog plana.

6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI

Sveobuhvatni nalazi analize podataka i vrednovanja obuhvaćaju istraživanje, prikupljanje, analizu, sistematizaciju i objedinjavanje te ocjenu statusa i napretka u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine – statusa ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda te statusa provedbe i ostvarenja mjera, projekta i pokazatelja rezultata Nacionalnog plana.

U nastavku se prikazuje napredak u prikupljanju i analizi podataka te zaključci i nalazi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana, podijeljeni u odgovore na pitanja za vrednovanje te strukturirani prema kriterijima vrednovanja, a na temelju metodologije vrednovanja (Točka 5., Prilog 9.1.):

▪ KRITERIJ VREDNOVANJA: VAŽNOST (RELEVANTNOST)

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Jesu li posebni ciljevi Nacionalnog plana definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika?*

Metodologija izrade Nacionalnog plana uključivala je primjenu participativnog pristupa i utvrđivanje posebnih ciljeva povezanih s proračunom, koja je predstavljala i okvir za oblikovanje mjera i projekta za provedbu Nacionalnog plana. Tijekom procesa strateškog planiranja, a temeljem korištene analize stanja u području razvoja širokopojasnog pristupa, rezultata, zaključaka i prijedloga novih mjera iz Studije analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine, provedenih sastanaka i koordinacije ključnih dionika uključenih u izradu Nacionalnog plana (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Radna skupina za izradu nacrtu Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine te predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, Ministarstva zdravstva, Ministarstva financija, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva gospodarstva, Državne geodetske uprave, tri (3) najveća operatora, Odašiljači i veze, Udruge gradova, Hrvatska zajednica županija i drugih relevantnih tijela držane uprave i relevantnih dionika) te stručna i opća javnost i drugi dionici) te javnog savjetovanja, identificirane su ključne razvojne potrebe i potencijali za razvoj širokopojasnog pristupa te prioritetne politike, a s čime je usklađena i srednjoročna vizija Nacionalnog plana. Posebni ciljevi Nacionalnog plana (4) kreirani su na temelju analize stanja u području razvoja širokopojasnog pristupa te rezultata, zaključaka i prijedloga novih mjera iz Studije analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine, a primjenom participativnog i multidisciplinarnog pristupa.

U skladu s time, može se utvrditi da su posebni ciljevi Nacionalnog plana utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima u području razvoja širokopojasnog pristupa, a samim time i da postoji opravdanje za daljnji nastavak provedbe Nacionalnog plana u odnosu na prvotno utvrđene razvojne potencijale i potrebe korisnika.

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Jesu li pokazatelji ishoda relevantni za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Nacionalnog plana?*

U okviru četiri (4) posebna cilja Nacionalnog plana, definirano je pet (5) pokazatelja ishoda. Pokazatelji ishoda su relevantni za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Nacionalnog plana, jer su komplementarni s mjerama/projektom i pokazateljima rezultata te omogućuju mjerenje ostvarenja i posebnih ciljeva i konkretnih rezultata provedenih mjera/projekta. U Godišnjim izvješćima o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog

pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, pokazatelji ishoda jasno su povezani s posebnim ciljevima, a ciljevi i pokazatelji jasno su povezani s ulaganjima u provedbu pojedinih posebnih ciljeva. U konačnici, posebni ciljevi jasno su povezani s očekivanim doprinosima javnim politikama na nacionalnoj razini, odnosno jasno je prikazano koji posebni cilj doprinosi kojem području politike, razvojnom smjeru i strateškom cilju Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Upravo je sve navedeno temelj intervencijske logike Nacionalnog plana, u kojoj pokazatelji ishoda imaju središnju ulogu u provedbi Nacionalnog plana.

Osim toga, pokazatelji ishoda su definirani vodeći računa o:

- Osiguravanju mjerenja i ostvarenja posebnih ciljeva te samim time reflektiraju razvojne potrebe i potencijale u području širokopojasnog pristupa (**važnost (relevantnost)**)
- Doprinosu ostvarenju posebnih ciljeva, a koji doprinose provedbi javnih politika, usklađeni su s ostalim aktima strateškog planiranja vezanima za područje širokopojasnog pristupa te s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, ciljevima akata strateškog planiranja drugih javnih tijela te provedbom javnih politika koje su s njima povezane (**unutarnja i vanjska usklađenost (koherentnost)**)
- Ostvarenju željenog rezultata s minimalnim troškovima, odnosno o postizanju najboljeg rezultata za danu razinu resursa, a što omogućuje postizanje posebnih ciljeva i ishoda provedbe Nacionalnog plana te nastanak planiranih promjena u okolini ili stanju korisnika javnih politika, odnosno posljedice provedbe Nacionalnog plana (**učinkovitost (efikasnost)**)
- Postizanju najboljih ishoda u odnosu na raspoložive resurse (**djelotvornost (efektivnost, opravdanost)**)
- Pozitivnim dugoročnim promjenama i krajnjim utjecajima provedbe Nacionalnog plana (**učinak**)
- Dugotrajnim učincima Nacionalnog plana, čak i nakon što on završi, te da rezultati Nacionalnog plana također budu trajni, kao i osiguravanju stvarne koristi provedbe Nacionalnog plana i visoke vjerojatnosti nastavka trajanja pozitivnih ishoda nakon provedbe Nacionalnog plana (**održivost**).

Nadalje, pokazatelji ishoda omogućuju evidentiranje napretka i procjenu učinkovitosti politika, podupiru transparentnost i odgovornost u korištenju javnih sredstava, služe kao osnova za pravovremeno donošenje odluka i prilagodbu politika te doprinose usmjerenosti na rezultate, a što su ključne sastavnice sustava strateškog planiranja.

Zaključno, pokazatelji ishoda Nacionalnog plana relevantni su za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Nacionalnog plana.

- **KRITERIJ VREDNOVANJA: USKLAĐENOST (KOHERENTNOST)**
 - **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Postoji li unutarnja usklađenost Nacionalnog plana, odnosno postoji li doprinos Nacionalnog plana provedbi javnih politika i usklađenost Nacionalnog plana sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine? Postoji li vanjska usklađenost Nacionalnog plana, odnosno usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja drugih javnih tijela i njihovim ciljevima iz djelokruga Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i područja razvoja širokopojasnog pristupa?*

Nacionalni plan doprinosi provedbi javnih politika na globalnoj razini, razini Europske unije te na razini Republike Hrvatske.

Konkretno, na razini Republike Hrvatske, Nacionalni plan je u potpunosti usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine u svim strateškim odrednicama razvoja, a posebno s *Razvojnim smjerom 3. Zelena i digitalna tranzicija, Strateškim ciljem 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.*

Nadalje, osim s NRS2030, Nacionalni plan je sa svojim posebnim ciljevima usklađen i s drugim strateškim aktima na razini Europske unije te na razini Republike Hrvatske, a što je prikazano u nastavku:

- **na razini Europske unije:**
 - Europa 2020: Strategija za pametan, održiv i uključiv rast
 - Digitalna agenda za Europu
 - Komunikacija Komisije: Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta – Ususret europskom gigabitnom društvu
 - 5G za Europu – Akcijski plan
 - Preporuka Komisije (EU) 2020/1307
 - WiFi4EU inicijativa (Uredba (EU) 2017/1953).
 - Digitalni kompas 2030
 - Program politike: Put u digitalno desetljeće
 - Europska deklaracija o digitalnim pravima i načelima
- **na razini Republike Hrvatske:**
 - Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
 - Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine.
 - Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032.
 - Nacionalni plan oporavka i otpornosti Republike Hrvatske 2021.–2026. (NPOO).

Zaključno, postoji unutarnja usklađenost Nacionalnog plana odnosno doprinos Nacionalnog plana provedbi javnih politika i usklađenost sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Također postoji i vanjska usklađenost Nacionalnog plana, odnosno usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja drugih javnih tijela i njihovim ciljevima iz djelokruga i područja širokopojasnog pristupa.

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Omogućuje li intervencijska logika Nacionalnog plana usklađenost (koherentnost) i logičku povezanost, odnosno postizanje vizije i posebnih ciljeva Nacionalnog plana?*

Intervencijska logika Nacionalnog plana omogućuje logičku povezanost ključnih strateških odrednica Nacionalnog plana, a čime je omogućena i koherentnost ne samo Nacionalnog plana kao strateškog akta, već i njegove provedbe kroz provedbu definiranih mjera i projekta. Naime, kako je već ranije prikazano, u Nacionalnom planu postoji logička povezanost analize stanja i razvojnih potreba i potencijala, razvojnih potreba i potencijala s prioritetima politike, prioriteta politike i vizije, kao i povezanost vizije i posebnih ciljeva, a s njima i mjera i projekta.

Konkretno, Nacionalnim planom su kreirani posebni ciljevi (4) usmjereni ispunjenju vizije, povezani s razvojnim potrebama i potencijalima u području širokopojasnog pristupa, kojima se ostvaruje provedba odgovarajućeg strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja – Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Za svaki posebni cilj odabrani su pokazatelji ishoda (5) te njihove početne i ciljne vrijednosti, vodeći računa da doprinose ostvarenju pokazateljima učinka iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, uvažavajući i druge primjenjive strateške akte te da

omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, a osiguravaju i pravodobno izvještavanje svih nadležnih tijela. Pri utvrđivanju posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda primijenjena je SMART metodologija za utvrđivanje ciljeva (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*), vodeći računa da su ciljevi i pokazatelji specifični, mjerljivi, dostizni, relevantni i vremenski određivi.

Nacionalnim planom definirane su također i četiri (4) mjere i jedan projekt važni za razvoj širokopojasnog pristupa koji izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva utvrđenih u Nacionalnom planu, a za koje je definirano sveukupno 17 aktivnosti i pripadajućih pokazatelja rezultata, također primjenom SMART metodologije.

Pri definiranju posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera i projekta, primijenjen je holistički pristup koji u najvećoj mogućoj mjeri sigurno održivost posebnih ciljeva, ishoda, mjera i projekta - ispunjenje pojedinog cilja doprinosi ispunjenju drugih ciljeva, a čime provedba ciljeva i njihovi učinci imaju dugotrajni učinak i višestruku primjenu.

Jednako važno, definirane mjere i projekt su jasno i logički povezane s posebnim ciljevima, a samim time i s vizijom i njezinom analitičkom podlogom. Sukladno tome, može se zaključiti da intervencijska logika Nacionalnog plana omogućava koherentnost i logičku povezanost Nacionalnog plana i njegove provedbe, a samim time i postizanje vizije i posebnih ciljeva Nacionalnog plana.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: UČINKOVITOST (EFIKASNOST)**

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Koji je napredak u provedbi Nacionalnog plana razvoja do sada postignut? Do koje su mjere posebni ciljevi ostvareni odnosno do koje mjere se očekuje da će se ostvariti?*

U provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine postignut je značajan napredak. Kako je već ranije prikazano, praćenjem ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, utvrđeno je da posebni ciljevi kroz pokazatelje rezultata imaju visoku razinu uspješnosti u ostvarenju tijekom 2022., 2023. i 2024. godine.

Kao što je već navedeno, u okviru četiri (4) posebna cilja odnosno pet (5) pokazatelja ishoda, četiri (4) od pet (5) pokazatelja ishoda bilježi više od 60% ostvarenja, od toga čak dva (2) pokazatelja ishoda bilježe gotovo potpuno ostvarenje odnosno više od 93% ostvarenja. Jedan pokazatelj ishoda je čak ostvaren i premašen, bilježeći ostvarenje od čak 285,68% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2025. godinu te ostvarenje od 142,84% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2027. godinu („Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama“ u sklopu *Posebnog cilja 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja*) – početna vrijednost 2019. godine iznosila je 0%, ciljana vrijednost krajem 2025. godine iznosi 25%, ciljana vrijednost krajem 2027. godine iznosi 50%, a ostvarena vrijednost koja je zabilježena u 2024. godini iznosi 71,42%. S druge strane, samo jedan pokazatelj ishoda bilježi ostvarenje manje od 50%, odnosno konkretno 37,55% ostvarenja – „Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično“, u okviru *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* (Prilog 9.3.).

Iz te perspektive, posebni ciljevi s najuspješnijom provedbom u promatranom razdoblju su:

- **Posebni cilj 3. Uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca**
 - **Pokazatelj ishoda:** *Udio urbanih područja u Republici Hrvatskoj koja su u pokrivena 5G mrežama*

- Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi >99% u 2024. godini, što znači da je pokazatelj gotovo potpuno ostvaren.
- **Pokazatelj ishoda: Duljina dionica autocesta, državnih cesta i željezničkih pruga u Republici Hrvatskoj uključenih u transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T) uzduž kojih je ostvarena kontinuirana pokrivenost 5G mrežama**
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 99,29% (ceste) i 93,14% (željezničke pruge) u 2024. godini, što znači da je pokazatelj vrlo blizu ostvarenja.
- **Posebni cilj 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja**
 - **Pokazatelj ishoda: Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama**
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 71,42% u 2024. godini, što znači da je pokazatelj ostvaren i premašen.

S druge strane, drugi posebni ciljevi također bilježe napredak u provedbi i ostvarenju zadanih vrijednosti:

- **Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva**
 - **Pokazatelj ishoda: Udio kućanstava u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopolasni pristup s brzinom u smjeru korisnika od najmanje 100 Mbit/s, uz mogućnost nadogradnje na brzine do 1 Gbit/s:**
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 78,90% u 2024. godini, a što predstavlja napredak od 35,9 postotnih bodova u odnosu na početno stanje (43%), odnosno 62,98% planiranog puta prema cilju (100%).
- **Posebni cilj 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene**
 - **Pokazatelj ishoda: Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopolasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično**
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 50,04% u 2024. godini, a što predstavlja napredak od 30,04 postotnih bodova u odnosu na početno stanje (20%), odnosno 37,55% planiranog puta prema cilju (100%).

Zatim, Nacionalnim planom definirane su četiri (4) mjere i jedan (1) projekt, sa sveukupno 17 zasebnih aktivnosti i pokazatelja rezultata za njihovu provedbu. Od predmetnih 17 aktivnosti/pokazatelja rezultata, njih čak osam (8) je provedeno (47,06%), šest (6) ih je u tijeku (35,29%), a tri (3) su suspendirana (17,65%). Nadalje, iz te perspektive, samo je jedna mjera još u potpunosti u tijeku, što čini udio od 20% u ostalim mjerama/projektu koji su svi u određenoj mjeri provedeni. Konkretno, Nacionalni plan u 2024. godini bilježi sljedeće ostvarenje mjera, projekta i pokazatelja rezultata (Tablica 3.):

- **Mjera: M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedena je jedna (1) od tri (3) aktivnosti (33,33%).
 - Preostale dvije (2) aktivnosti su u kontinuiranoj provedbi.
- **Mjera: M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedene su tri (3) od četiri (4) aktivnosti (75%).
 - Preostala jedna aktivnost je u kontinuiranoj provedbi.
- **Mjera: M3 – Informiranje i educiranje javnosti u vezi elektromagnetskih polja**
 - Obje aktivnosti su u kontinuiranoj provedbi (nijedna aktivnost još nije u potpunosti provedena).
- **Mjera: M4 – Poticanje uvođenja 5G mreža**
 - Provedene su dvije (2) od tri (3) aktivnosti (66,67%).
 - Preostala jedna aktivnost je u kontinuiranoj provedbi.

- **Projekt: P1 - Program potpore osiguranju digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedene su dvije (2) od pet (5) aktivnosti (40%).
 - Preostale tri (3) aktivnosti su suspendirane.

Iz navedenog je vidljivo da najveće ostvarenje bilježi mjera *M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta* (75%) s provedene čak tri (3) od četiri (4) aktivnosti, a najniže ostvarenje bilježi mjera *M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta* (33,33%) s provedenom jednom (1) od tri (3) aktivnosti.

U konačnici, ukupan iznos sredstava utrošenih za provedbu posebnih ciljeva prikazan je u nastavku, iz čega je vidljivo da je za *Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva* dosad utrošeno sveukupno 1.735.205,17 EUR (u ovom iznosu sadržan je i iznos sredstava utrošenih za provedbu *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* za 2022. godinu (374.120,44 EUR)).

Zaključno, u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine postignut je značajan napredak i posebni ciljevi su u određenoj mjeri ostvareni za 2022., 2023. i 2024. godinu u odnosu na zadane vrijednosti za 2025. godinu, ali i 2027. godinu. U skladu s time, uz uvjet intenziviranja provedbe, kontinuiranog praćenja napretka te upravljanja provedbom i eventualnim rizicima u provedbi, očekuje se uspješnost u ostvarenju posebnih ciljeva, a što osigurava djelotvornost i opravdanost Nacionalnog plana.

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Očekuje li se da će posebni ciljevi Nacionalnog plana biti ostvareni do kraja provedbe Nacionalnog plana?*

Praćenjem ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, utvrđeno je da posebni ciljevi kroz pokazatelje ishoda imaju visoku razinu uspješnosti u ostvarenju tijekom 2022., 2023. i 2024. godine.

Konkretno, u okviru četiri (4) posebna cilja odnosno pet (5) pokazatelja ishoda, četiri (4) od pet (5) pokazatelja ishoda bilježi više od 60% ostvarenja, od toga čak dva (2) pokazatelja ishoda bilježe gotovo potpuno ostvarenje odnosno više od 93% ostvarenja. Jedan pokazatelj ishoda je čak ostvaren i premašen, bilježeći ostvarenje od čak 285,68% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2025. godinu te ostvarenje od 142,84% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2027. godinu („Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama“ u sklopu *Posebnog cilja 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja*) – početna vrijednost 2019. godine iznosila je 0%, ciljana vrijednost krajem 2025. godine iznosi 25%, ciljana vrijednost krajem 2027. godine iznosi 50%, a ostvarena vrijednost koja je zabilježena u 2024. godini iznosi 71,42%. S druge strane, samo jedan pokazatelj ishoda bilježi ostvarenje manje od 50%, odnosno konkretno 37,55% ostvarenja – „Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično“, u okviru *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* (Prilog 9.3.).

U skladu s navedenim, prema praćenju ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, može se očekivati da će posebni ciljevi Nacionalnog plana zadani do 2027. godine biti ostvareni.

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Je li sustav praćenja i vrednovanja provedbe Nacionalnog plana dobro osmišljen? Postoje li preporuke za njegovo unapređenje?*

Sustav praćenja provedbe Nacionalnog plana (i izvještavanja) provodi se kroz sustav godišnjih izvješća koje priprema vodstvo Ministarstva mora, prometa i infrastrukture – Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, te Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021. – 2024. godine.

Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine daju ocjenu provedbe Nacionalnog plana navodeći status provedbe i ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, a Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021. – 2024. godine daju prikaz provedbe Nacionalnog plana iz perspektive statusa ostvarenja mjera/projekta i pokazatelja rezultata, prikazujući jesu li planirane mjere/projekt/aktivnosti provedene u potpunosti, djelomično, ili nisu uopće. Kako bi se na operativnoj razini upravljalo provedbom i prikupljalo podatke potrebne za pripremu Godišnjih izvješća o provedbi Nacionalnog plana i Provedbenog programa, vodstvo Ministarstva mora, prometa i infrastrukture održava interne sastanke s internim dionicima, radnom skupinom i širim krugom dionika.

Nadalje, za svaki posebni cilj odabrani su pokazatelji ishoda (5) te njihove početne i ciljne vrijednosti, na način da doprinose ostvarenju pokazatelja učinka iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, uvažavajući i druge primjenjive strateške akte te da omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, a osiguravaju i pravodobno izvještavanje svih nadležnih tijela. Pri utvrđivanju posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda primijenjena je SMART metodologija za utvrđivanje ciljeva (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*), vodeći računa da su ciljevi i pokazatelji specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski određivi. Isto tako, za mjere i projekt je definirano 17 pokazatelja rezultata, također primjenom SMART metodologije.

Nadalje, u smislu raspoloživih kapaciteta za provedbu Nacionalnog plana, svi pokazatelji su postavljeni realno i ispravno iz perspektive tijela nadležnog za izradu i provedbu Nacionalnog plana. Također, svi pokazatelji su planirani u odnosu na početno stanje te s ciljem zadanim do kraja provedbe. Određenu prepreku i ograničenje u uspješnom praćenju i izvještavanju o provedbi Nacionalnog plana predstavlja nedostatak pojedinih podataka o realiziranim vrijednostima pojedinih pokazatelja u određenom razdoblju, a kako je prikazano u izvještajima o ostvarenju posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda te mjera i pokazatelja rezultata Nacionalnog plana u 2022., 2023. i 2024. godini (Prilozi 9.3. - 9.4.).

Potrebno je voditi računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalnog plana, kontinuirano unaprjeđujući sustav praćenja pokazatelja kako bi se osiguralo liniju zaduženja i odgovornosti za prikupljanje podataka i vrijednosti ostvarenja pokazatelja, resursne i vremenske kapacitete za prikupljanje podataka te praćenje i izvještavanje o pokazateljima, kao i proces redovitog (učestalijeg) prikupljanja podataka o ostvarenim ciljevima, ishodima, rezultatima i utrošenim sredstvima, a kako bi se izbjeglo nedostupnost podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja.

- **KRITERIJ VREDNOVANJA: DJELOTVORNOST (EFEKTIVNOST, OPRAVDANOST)**
 - **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Je li provedbeni okvir Nacionalnog plana učinkovit, odnosno ostvaruju li se posebni ciljevi, mjere i projekt Nacionalnog plana, te postižu li se očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima? Postoji li mogućnost za nastanak planiranih promjena u*

području razvoja širokopojasnog pristupa, odnosno posljedice provedbe Nacionalnog plana?

Učinkovitost provedbenog okvira Nacionalnog plana razvidna je iz više perspektiva – status provedbe i ostvarenja mjera, projekta, aktivnosti i pokazatelja rezultata prikazan je u Prilogu 9.8. Prvenstveno, u okviru četiri (4) posebna cilja odnosno pet (5) pokazatelja ishoda, četiri (4) od pet (5) pokazatelja ishoda bilježi više od 60% ostvarenja, od toga čak dva (2) pokazatelja ishoda bilježe gotovo potpuno ostvarenje odnosno više od 93% ostvarenja.

Jedan pokazatelj ishoda je čak ostvaren i premašen, bilježeći ostvarenje od čak 285,68% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2025. godinu te ostvarenje od 142,84% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2027. godinu („Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama“ u sklopu *Posebnog cilja 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja*) – početna vrijednost 2019. godine iznosila je 0%, ciljana vrijednost krajem 2025. godine iznosi 25%, ciljana vrijednost krajem 2027. godine iznosi 50%, a ostvarena vrijednost koja je zabilježena u 2024. godini iznosi 71,42%.

S druge strane, samo jedan pokazatelj ishoda bilježi ostvarenje manje od 50%, odnosno konkretno 37,55% ostvarenja – „Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično“, u okviru *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* (Prilog 9.3.).

Konkretno, Nacionalni plan u 2024. godini bilježi sljedeće ostvarenje posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda:

- **Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva**
 - ***Pokazatelj ishoda: Udio kućanstava u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom u smjeru korisnika od najmanje 100 Mbit/s, uz mogućnost nadogradnje na brzine do 1 Gbit/s:***
 - Polazna vrijednost ovog pokazatelja iznosila je 43% 2019. godine, a ciljana vrijednost 2025. i 2027. godine 100%.
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 78,90% u 2024. godini, a što predstavlja napredak od 35,9 postotnih bodova u odnosu na početno stanje (43%), odnosno 62,98% planiranog puta prema cilju (100%).
- **Posebni cilj 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene**
 - ***Pokazatelj ishoda: Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično***
 - Polazna vrijednost ovog pokazatelja iznosila je 20% 2019. godine, a ciljana vrijednost 2025. i 2027. godine 100%.
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 50,04% u 2024. godini, a što predstavlja napredak od 30,04 postotnih bodova u odnosu na početno stanje (20%), odnosno 37,55% planiranog puta prema cilju (100%).
- **Posebni cilj 3. Uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca**
 - ***Pokazatelj ishoda: Udio urbanih područja u Republici Hrvatskoj koja su u pokrivena 5G mrežama***
 - Polazna vrijednost ovog pokazatelja iznosila je 0% 2019. godine, a ciljana vrijednost 2025. i 2027. godine 100%.
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi >99% u 2024. godini, što znači da je pokazatelj gotovo potpuno ostvaren.

- **Pokazatelj ishoda: Duljina dionica autocesta, državnih cesta i željezničkih pruga u Republici Hrvatskoj uključenih u transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T) uzduž kojih je ostvarena kontinuirana pokrivenost 5G mrežama**
 - Polazna vrijednost ovog pokazatelja iznosila je 0% 2019. godine, a ciljana vrijednost 2025. i 2027. godine 100%.
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 99,29% (ceste) i 93,14% (željezničke pruge) u 2024. godini, što znači da je pokazatelj vrlo blizu ostvarenja.
- **Posebni cilj 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja**
 - **Pokazatelj ishoda: Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama**
 - Polazna vrijednost ovog pokazatelja iznosila je 0% 2019. godine, a ciljana vrijednost 25% 2025. godine te 50% 2027. godine.
 - Ostvarena vrijednost ovog pokazatelja iznosi 71,42% u 2024. godini, što znači da je pokazatelj ostvaren i premašen.

Nadalje, Nacionalnim planom definirane su četiri (4) mjere i jedan (1) projekt, sa sveukupno 17 zasebnih aktivnosti i pokazatelja rezultata za njihovu provedbu. Od predmetnih 17 aktivnosti/pokazatelja rezultata, njih čak osam (8) je provedeno (47,06%), šest (6) ih je u tijeku (35,29%), a tri (3) su suspendirana (17,65%). Nadalje, iz te perspektive, samo je jedna mjera još u potpunosti u tijeku (sve aktivnosti ove mjere još su u tijeku te nijedna još nije provedena), što čini udio od 20% u ostalim mjerama/projektu koji su svi u određenoj mjeri provedeni. Konkretno, Nacionalni plan u 2024. godini bilježi sljedeće ostvarenje mjera, projekta i pokazatelja rezultata (Tablica 3.):

- **Mjera: M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedena je jedna (1) od tri (3) aktivnosti (33,33%).
 - Preostale dvije (2) aktivnosti su u kontinuiranoj provedbi.
- **Mjera: M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedene su tri (3) od četiri (4) aktivnosti (75%).
 - Preostala jedna aktivnost je u kontinuiranoj provedbi.
- **Mjera: M3 – Informiranje i educiranje javnosti u vezi elektromagnetskih polja**
 - Obje aktivnosti su u kontinuiranoj provedbi (nijedna aktivnost još nije u potpunosti provedena).
- **Mjera: M4 – Poticanje uvođenja 5G mreža**
 - Provedene su dvije (2) od tri (3) aktivnosti (66,67%).
 - Preostala jedna aktivnost je u kontinuiranoj provedbi.
- **Projekt: P1 - Program potpore osiguranju digitalne povezivosti mrežama vrlo velikog kapaciteta**
 - Provedene su dvije (2) od pet (5) aktivnosti (40%).
 - Preostale tri (3) aktivnosti su suspendirane.

Iz navedenog je vidljivo da najveće ostvarenje bilježi mjera *M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta* (75%) s provedene čak tri (3) od četiri (4) aktivnosti, a najniže ostvarenje bilježi mjera *M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta* (33,33%) s provedenom jednom (1) od tri (3) aktivnosti.

Nadalje, ukupan iznos sredstava utrošenih za provedbu posebnih ciljeva prikazan je u nastavku, iz čega je vidljivo da je za *Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva* dosad utrošeno sveukupno 1.735.205,17 EUR (u ovom iznosu sadržan je i iznos

sredstava utrošenih za provedbu *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* za 2022. godinu (374.120,44 EUR)).

Tablica 3. Pregled utrošenih sredstava za provedbu posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine

POSEBNI CILJ	UKUPAN IZNOS UTROŠENIH SREDSTAVA		
	2022.	2023.	2024.
Posebni cilj 1. <i>Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva</i>	374.120,44 EUR	649.093,02 EUR	711.991,71 EUR
Posebni cilj 2. <i>Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene</i>		n/p	n/p
Posebni cilj 3. <i>Uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca</i>	n/p	n/p	n/p
Posebni cilj 4. <i>Uvođenje 5G mreža u ruralna područja</i>	n/p	n/p	n/p

Izvor: Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, za 2022. godinu; Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, za 2023. godinu; Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, za 2024. godinu

Samim time, s obzirom da Nacionalni plan doprinosi provedbi *Razvojnog smjera 3. Zelena i digitalna tranzicija* te *Strateškog cilja 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva* Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, ukupan iznos sredstava Nacionalnog plana utrošen za doprinos ostvarenju Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i ovog razvojnog smjera i strateškog cilja, iznosi 1.735.205,17 EUR za razdoblje 2022., 2023. i 2024. godine.

Zatim, provedeni polustrukturirani intervjui s predstavnicima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture uključenih u provedbu Nacionalnog plana, rezultirali su sljedećim ključnim zaključcima.

Iz perspektive dosadašnje provedbe Nacionalnog plana, dosadašnji tijek provedbe ocijenjen je uspješnim, a suradnja s nositeljima mjera vrlo uspješnom, pri čemu je vrlo pozitivno iskustvo u tome što su nositelji mjera aktivno uključeni u provedbu. Ipak, uočeni su određeni izazovi koji otežavaju postizanje ciljeva i transparentnost procesa. Konkretno, negativni aspekti uključuju suspenziju programa potpore, uključivanje EU sufinanciranih projekata koji nisu izvorno dio mjere, ograničenu kontrolu nad provedbom na terenu (od trenutka potpisivanja ugovora operatori samostalno provode aktivnosti) te promjene u metodologiji mjerenja pokazatelja (primjerice, udio objekata javne namjene), a što smanjuje mogućnost/jednostavnost usporedivosti rezultata. Dodatno je istaknuta slaba suradnja s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, koje prilagođava mjere i aktivnosti prema vlastitim mogućnostima umjesto prema stvarnim potrebama, te ne usklađuje svoje propise s postojećim regulatornim i praktičnim potrebama korisnika. Unatoč navedenim poteškoćama, ocjena provedbe u cjelini ostaje pozitivna, zahvaljujući visokoj uključenosti i angažmanu nositelja mjera, dok su poboljšanja nužna u području koordinacije, strateškog planiranja i praćenja provedbe.

Nadalje, ključne proizašle preporuke obuhvaćaju potrebu za jačanjem koordinacije i međusektorske suradnje. Kao jedno od mogućih rješenja predloženo je uvođenje redovitih, primjerice kvartalnih, sastanaka ili povjerenstava na kojima bi se razmjenjivale aktualne informacije, planovi, znanja i iskustva među relevantnim tijelima i dionicima. Također je

naglašena nužnost osiguravanja pravovremenog strateškog planiranja kako bi se akti strateškog planiranja te ciljevi, ishodi, mjere i rezultati definirali/donosili na vrijeme, čime bi se izbjeglo *ad hoc* prilagođavanje.

Pozornost je skrenuta i na unaprjeđenje suradnje s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, kroz usklađivanje mjera s propisima i potrebama na terenu te veću spremnost na prilagodbu i uvažavanje postojećih propisa drugih tijela. Nadalje, preporučuje se poboljšati vidljivost i nadzor provedbe na terenu, kako bi se osiguralo praćenje aktivnosti i nakon potpisivanja ugovora, a ne prepuštalo provedbu isključivo operatorima. Dodatno, ukazano je na potrebu stabilizacije pokazatelja, kako bi se izbjegle česte promjene metodologije koje otežavaju usporedivost rezultata. Važno je i jasnije upravljati odnosom nacionalnih mjera i EU projekata te osigurati bolju koordinaciju u provedbi onih projekata koji, iako nisu izvorno dio mjere, doprinose ostvarenju posebnih ciljeva. Konačno, zbog čestih izmjena EU propisa, preporuča se proaktivno praćenje europskog zakonodavnog okvira i pravovremeno planiranje usklađivanja nacionalnih mjera s regulativom Europske unije.

Iz navedenog se može zaključiti da je provedbeni okvir Nacionalnog plana učinkovit, posebni ciljevi i mjere/projekt se ostvaruju te se postižu očekivani rezultati s planiranim resursima. Samim time, postoji mogućnost za nastanak planiranih promjena u području širokopojasnog pristupa kao pozitivne posljedice provedbe Nacionalnog plana.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: UČINAK**

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Imajući na umu krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana s naglaskom na značajne pozitivne ili negativne, planirane ili neplanirane srednjoročne i dugoročne promjene, šireg opsega od onih koji su već obuhvaćeni kriterijem učinkovitosti, do koje mjere provedba Nacionalnog plana doprinosi ostvarenju strateških ciljeva te razvojnih smjerova Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine?*

Kao što je ranije prikazano, u provedbi Nacionalnog plana je za *Posebni cilj 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva* dosad utrošeno sveukupno 1.735.205,17 EUR (u ovom iznosu sadržaj je i iznos sredstava utrošenih za provedbu *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* za 2022. godinu (374.120,44 EUR)).

Samim time, s obzirom da Nacionalni plan doprinosi provedbi *Razvojnog smjera 3. Zelena i digitalna tranzicija* te *Strateškog cilja 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva* Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, ukupan iznos sredstava Nacionalnog plana utrošen za doprinos ostvarenju Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i ovog razvojnog smjera i strateškog cilja, iznosi 1.735.205,17 EUR za razdoblje 2022., 2023. i 2024. godine.

Iz navedenog se zaključuje da postoji krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih promjena u društvu, a posebno u području zelene i digitalne tranzicije društva i gospodarstva. Navedeno je razvidno i iz uspješnosti provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, mjera, projekta te pokazatelja rezultata, a kako je vidljivo i prethodno u odgovorima na pitanja za vrednovanje.

▪ **KRITERIJ VREDNOVANJA: ODRŽIVOST**

- **PITANJE ZA VREDNOVANJE:** *Postoji li stvarna korist provedbe Nacionalnog plana? Procjenjuje li se vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih ishoda/činaka nakon provedbe Nacionalnog plana?*

U konačnici, na temelju svih spomenutih statističkih nalaza o provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine, posebice na razini posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera, projekta i pokazatelja rezultata, visoko je vjerojatno da će se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana nastaviti i da će pozitivni učinci intervencija kroz Nacionalni plan biti trajni i nakon provedbe Nacionalnog plana. Na temelju uspješnosti u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine, visoko je vjerojatan nastavak uspješnosti provedbe Nacionalnog plana sve do kraja razdoblja važenja akta strateškog planiranja (2027. godine), uz uvjet intenziviranja provedbe, kontinuiranog praćenja napretka i upravljanja provedbom Nacionalnog plana.

Također vrlo važno, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je uspostavilo učinkovit sustav praćenja provedbe Nacionalnog plana (i izvještavanja), kroz sustav godišnjih izvješća – Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, te Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021. – 2024. godine.

Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine daju ocjenu provedbe Nacionalnog plana navodeći status provedbe i ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, a Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021. – 2024. godine daju prikaz provedbe Nacionalnog plana iz perspektive statusa ostvarenja mjera/projekta i pokazatelja rezultata, prikazujući jesu li planirane mjere/projekt/aktivnosti provedene u potpunosti, djelomično, ili nisu uopće. Kako bi se na operativnoj razini upravljalo provedbom i prikupljalo podatke potrebne za pripremu Godišnjih izvješća o provedbi Nacionalnog plana i Provedbenog programa, vodstvo Ministarstva mora, prometa i infrastrukture održava interne sastanke s internim dionicima, radnom skupinom i širim krugom dionika.

U konačnici, navedeno će se osigurati i redovitim postupcima vrednovanja Nacionalnog plana, koji za svrhu imaju praćenje napretka Nacionalnog plana te pravovremeno ukazivanje na status provedbe svih elemenata Nacionalnog plana, a čime se doprinosi učinkovitom upravljanju i unaprjeđenju provedbe Nacionalnog plana. Konkretno Planom vrednovanja Nacionalnog plana osigurano je kontinuirano vrednovanje Nacionalnog plana, počevši od vrednovanja tijekom provedbe do naknadnog vrednovanja Nacionalnog plana.

Zaključno, svim navedenim i vezanim aktivnostima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Nacionalnog plana osigurava se stvarna korist provedbe Nacionalnog plana, a procjenjuje se i da je vrlo vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih ishoda/učinaka nakon provedbe Nacionalnog plana.

7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (ENGL. LESSONS LEARNED)

Zaključno na provedeni postupak srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, a u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, postupak provedbe Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine je uspješan.

U nastavku se nalaze **zaključci i pouke postupka vrednovanja (eng. lessons learned)** koji se donose u odnosu na primijenjene kriterije vrednovanja, a na temelju provedene analize podataka, nalaza vrednovanja te odgovora na pitanja za vrednovanje:

- Nacionalni plan je usklađen sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/17, 151/22) te načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem, a samim time i posebni ciljevi Nacionalnog plana.
- Metodologija izrade Nacionalnog plana uključivala je primjenu participativnog, multidisciplinarnog i holističkog pristupa, koja je predstavljala i okvir za oblikovanje mjera i projekta za provedbu Nacionalnog plana.
- Intervencijska logika Nacionalnog plana omogućuje logičku povezanost ključnih strateških odrednica Nacionalnog plana, a čime je omogućena i koherentnost ne samo Nacionalnog plana kao strateškog akta, već i njegove provedbe kroz provedbu definiranih mjera i projekta – u Nacionalnom planu postoji logička povezanost analize stanja i razvojnih potreba i potencijala, razvojnih potreba i potencijala s prioritetima politike, prioriteta politike i vizije, kao i povezanost vizije i posebnih ciljeva, a s njima i mjera i projekta.
- Posebni ciljevi Nacionalnog plana (4), kao i cijeli Nacionalni plan, kreirani su na temelju analize stanja u području razvoja širokopojasnog pristupa te rezultata, zaključaka i prijedloga novih mjera iz Studije analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH u razdoblju od 2016. do 2020. godine, te primjenom participativnog, multidisciplinarnog i holističkog pristupa.
- Posebni ciljevi Nacionalnog plana utemeljeni su na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima u području razvoja širokopojasnog pristupa i povezani s proračunom, a samim time i postoji opravdanje za daljnji nastavak provedbe Nacionalnog plana u odnosu na prvotno utvrđene razvojne potencijale i potrebe korisnika.
- Pokazatelji ishoda relevantni su za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Nacionalnog plana, komplementarni s mjerama/projektom i pokazateljima rezultata te omogućuju mjerenje ostvarenja i posebnih ciljeva i konkretnih rezultata provedenih mjera/projekta.
- Postoji unutarnja usklađenost Nacionalnog plana odnosno doprinos Nacionalnog plana provedbi javnih politika i usklađenost sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Konkretno, s obzirom da Nacionalni plan doprinosi provedbi *Razvojnog smjera 3. Zelena i digitalna tranzicija* te *Strateškog cilja 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva* Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, ukupan iznos sredstava Nacionalnog plana utrošen za doprinos ostvarenju Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i ovog razvojnog smjera i strateškog cilja, iznosi 1.735.205,17 EUR za razdoblje 2022., 2023. i 2024. godine, u okviru provedbe *Posebnog cilja 1. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva* (u ovom iznosu sadržan je i iznos sredstava utrošenih za provedbu *Posebnog cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene* za 2022. godinu (374.120,44 EUR)).

- Postoji vanjska usklađenost Nacionalnog plana, odnosno usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja drugih javnih tijela i njihovim ciljevima iz djelokruga i područja širokopojasnog pristupa.
- Provedbeni okvir Nacionalnog plana je učinkovit, posebni ciljevi i mjere/projekt se ostvaruju te se postižu očekivani rezultati s planiranim resursima. Naime, u provedbi Nacionalnog plana tijekom 2022., 2023. i 2024. godine postignut je značajan napredak - praćenjem ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, utvrđeno je da posebni ciljevi kroz pokazatelje ishoda imaju visoku razinu uspješnosti u ostvarenju tijekom 2022., 2023. i 2024. godine. U okviru četiri (4) posebna cilja odnosno pet (5) pokazatelja ishoda, četiri (4) od pet (5) pokazatelja ishoda bilježi više od 60% ostvarenja, od toga čak dva (2) pokazatelja ishoda bilježe gotovo potpuno ostvarenje odnosno više od 93% ostvarenja. Jedan pokazatelj ishoda je čak ostvaren i premašen, bilježeći ostvarenje od čak 285,68% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2025. godinu te ostvarenje od 142,84% u odnosu na ciljnu vrijednost za 2027. godinu („Udio ruralnih područja u Republici Hrvatskoj koja su pokrivena 5G mrežama“ u sklopu *Posebno cilja 4. Uvođenje 5G mreža u ruralna područja*) – početna vrijednost 2019. godine iznosila je 0%, ciljana vrijednost krajem 2025. godine iznosi 25%, ciljana vrijednost krajem 2027. godine iznosi 50%, dok ostvarena vrijednost koja je zabilježena u 2024. godini iznosi 71,42%. S druge strane, samo jedan pokazatelj ishoda bilježi ostvarenje manje od 50%, odnosno konkretno 37,55% ostvarenja – „Udio objekata javne namjene u Republici Hrvatskoj kojima je dostupan širokopojasni pristup s brzinom od najmanje 1 Gbit/s simetrično“, u okviru *Posebno cilja 2. Uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene*.
- Nacionalnim planom definirane su četiri (4) mjere i jedan (1) projekt, sa sveukupno 17 zasebnih aktivnosti i pokazatelja rezultata za njihovu provedbu. Od predmetnih 17 aktivnosti/pokazatelja rezultata, njih čak osam (8) je provedeno (47,06%), šest (6) ih je u tijeku (35,29%), a tri (3) su suspendirana (17,65%). Iz te perspektive, samo je jedna mjera još u potpunosti u tijeku (sve aktivnosti ove mjere još su u tijeku te nijedna još nije provedena), što čini udio od 20% u ostalim mjerama/projektu koji su svi u određenoj mjeri provedeni. Najveće ostvarenje bilježi mjera *M2 - Unapređenje i ujednačena primjena zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja vezano uz postavljanje mreža vrlo velikog kapaciteta* (75%) s provedene čak tri (3) od četiri (4) aktivnosti, a najniže ostvarenje bilježi mjera *M1 – Smanjenje troškova postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta* (33,33%) s provedenom jednom (1) od tri (3) aktivnosti.
- U provedenim polustrukturiranim intervjuima s predstavnicima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture uključenih u provedbu Nacionalnog plana, iz perspektive dosadašnje provedbe Nacionalnog plana, dosadašnji tijek provedbe ocijenjen je uspješnim, a suradnja s nositeljima mjera vrlo uspješnom, pri čemu je vrlo pozitivno iskustvo u tome što su nositelji mjera aktivno uključeni u provedbu. Negativni aspekti uključuju suspenziju programa potpore, uključivanje EU sufinanciranih projekata koji nisu izvorno dio mjere, ograničenu kontrolu nad provedbom na terenu (od trenutka potpisivanja ugovora operatori samostalno provode aktivnosti) te promjene u metodologiji mjerenja pokazatelja (primjerice, udio objekata javne namjene), a što smanjuje mogućnost/jednostavnost usporedivosti rezultata te slaba suradnja s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. S druge strane, poboljšanja su nužna u području koordinacije, strateškog planiranja i praćenja provedbe. Ključne proizašle preporuke obuhvaćaju potrebu za jačanjem koordinacije i međusektorske suradnje, poboljšanje vidljivosti i nadzora provedbe na terenu, potreba za odabirom potrebu stabilnijih pokazatelja, proaktivno praćenje europskog zakonodavnog okvira i pravovremeno planiranje usklađivanja nacionalnih mjera s regulativom Europske unije te nužnost osiguravanja pravovremenog strateškog planiranja.

- Sustav praćenja provedbe Nacionalnog plana (i izvještavanja) je dobro osmišljen i primijenjen - provodi se kroz sustav godišnjih izvješća koje priprema vodstvo Ministarstva mora, prometa i infrastrukture: Godišnja izvješća o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, te Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021. – 2024. godine, a praćenje je omogućeno kroz pet (5) pokazatelja ishoda za četiri (4) posebna cilja te 17 zasebnih aktivnosti i pokazatelja rezultata za četiri (4) mjere i jedan (1) projekt, definiranih primjenom SMART metodologije za utvrđivanje ciljeva i pokazatelja (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*), vodeći računa da su specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski određivi.
- Iz relevantnih nalaza se zaključuje da postoji učinak i krajnji utjecaj provedbe Nacionalnog plana u vidu značajnih pozitivnih i planiranih srednjoročnih i dugoročnih promjena u društvu, a posebno u području zelene i digitalne tranzicije društva i gospodarstva, a što je razvidno i iz uspješnosti provedbe posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, mjera, projekta te pokazatelja rezultata.
- Iz relevantnih nalaza se zaključuje da se osigurava održivost i stvarna korist provedbe Nacionalnog plana, a procjenjuje se i da je vrlo vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Nacionalnog plana.
- Krajnji utjecaj provedbe predmetnog akta strateškog planiranja utvrdit će se po njegovoj završenoj provedbi (nakon 2027.).
- Prema novom Izvješću o provedbi Programa politike digitalnog desetljeća u 2025. godini, Republika Hrvatska se s ukupnom VHCN pokrivenosti od 78,93% približila EU prosjeku od 82,49%, a što je u velikoj mjeri posljedica dovršetka izgradnje mreža sufinanciranih EU fondovima. Kako bi se zadržao pozitivan trend i osigurala ravnomjerna dostupnost VHCN mreža na čitavom teritoriju Republike Hrvatske, potrebno je osigurati dostatna sredstva iz EU fondova i u nadolazećem višegodišnjem financijskom okviru 2028.–2034., a s ciljem smanjenja digitalnog i investicijskog jaza između urbanih i ruralnih područja, odnosno područja u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.

8. PREPORUKE

Za poboljšanje kvalitete upravljanja provedbom Nacionalnog plana te daljnjih procesa strateškog planiranja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, a utemeljeno na zaključcima postupka vrednovanja, proizašle su sljedeće **preporuke** za daljnje aktivnosti u odgovornosti i nadležnosti tijela nadležnog za provedbu Nacionalnog plana, odnosno Ministarstva mora, prometa i infrastrukture:

▪ **Tijekom provedbe:**

- Nastavak sustavnog vođenja računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Nacionalnog plana te unaprjeđenje sustava praćenja pokazatelja u pojedinim internim karikama u sustavu, u realnom vremenu i gdje je to moguće, kako bi se osiguralo/održalo liniju zaduženja i odgovornosti za prikupljanje podataka i vrijednosti ostvarenja pokazatelja, resursne i vremenske kapacitete za prikupljanje podataka te praćenje i izvještavanje o pokazateljima, kao i proces redovitog (učestalijeg, gdje je to moguće) prikupljanja podataka, a kako bi se izbjeglo nedostupnost podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja.
- Uvođenje prakse češćeg praćenja kretanja vrijednosti pokazatelja u okviru internih aktivnosti, u vidu uspostavljanja učestalije komunikacije s tijelima zaduženim za praćenje i/ili dostavu podataka, jer učestalije praćenje kretanja vrijednosti pokazatelja omogućuje praćenje napretka te unaprijeđeno upravljanje, odnosno pravovremeno uočavanje odstupanja od planiranih vrijednosti, a čime se po potrebi omogućuje korekcija i revizija koraka s ciljem ostvarenja zadanih strateških odrednica.
- Nadoknađivanje kašnjenja u dostupnosti podataka alternativnim izvorima podataka ili metodama izračuna ostvarenih vrijednosti pokazatelja.
- Povećanje dosljednosti u izvještavanju o pokazateljima u pojedinim mjerama, kako bi se za iduće programsko razdoblje mogla dodatno unaprijediti intervencijska logika.
- Dodatno angažiranje potrebnih kadrova i jačanje kapaciteta za pomoć u provedbi aktivnosti, u slučaju susretanja s nedostatnim kapacitetima za provedbu i praćenje odnosno izvještavanje o Nacionalnom planu.
- Osiguravanje kontinuiteta u provedbi mjera/projekta i nastavak dobre suradnje na mjerama/projektima, ali i kapitalizacija kvalitetne suradnje u svrhu razvoja i provedbe novih projekata u korist Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.
- Unaprjeđenje koordinacije i zajedničkog angažmana svih dionika za veću učinkovitost, bolje rezultate uz manje troškove i smanjenje dupliciranja aktivnosti.
- Jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta kako bi se omogućio sustavniji nadzor aktivnosti na terenu.
- Osiguravanje boljeg sustava kontrole aktivnosti koje provode operatori nakon potpisivanja ugovora.
- Uključenje svih provoditelja mjera/projekta koji doprinose realizaciji ciljeva u sustav praćenja provedbe i izvještavanja, potencijalno kroz jednogodišnje ili polugodišnje radionice s relevantnim predstavnicima, kako bi ih se informiralo o trenutnom statusu provedbe, uključilo u interaktivni dialog i potaknulo na dublje uključivanje u provedbu mjera/projekta u njihovoj nadležnosti te time potaknulo i na dublji osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ ostvarenih rezultata provedbe Nacionalnog plana.
- Unaprjeđenje/uspostavljanje linije/sustava izvještavanja koji će omogućiti izravnu komunikaciju između korisnika mjera/projekta i osoba zaduženih za praćenje podataka o izvršenju.

- Razmatranje mogućnosti olakšavanja koordinacije velikog broja dionika uključenih u izvještavanje o provedbi Nacionalnog plana, kroz primjenu centraliziranog i/ili informatičkog rješenja koje bi uključivalo parametre zadane strateškim dokumentom i zakonodavnim okvirom.
- Ravnomjerna raspodjela utroška sredstava prema posebnim ciljevima te praćenje utrošenosti sredstava po pojedinim posebnim ciljevima, osiguravajući učinkovitost i održivost provedbe.
- Analiza razloga suspenzije projekta/aktivnosti i pronalazak rješenja za njihovu reaktivaciju ili zamjenu u provedbi Nacionalnog plana, u mjeri u kojoj je to moguće.
- Praćenje i primjena najnovijih/aktualnih smjernica i okvira sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u provedbi Nacionalnog plana, ali i u daljnjim procesima strateškog planiranja – važeći zakon, pravilnici, uredbe i drugi akti i smjernice.
- **Nakon provedbe:**
 - Jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta za potrebe unaprijeđenja procesa gdje je to potrebno, te optimizacije procesa strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja.
 - Praćenje i primjena najnovijih/aktualnih smjernica i okvira sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u izradi novog akta strateškog planiranja – važeći zakon, pravilnici, uredbe i drugi akti i smjernice.
 - Započinjanje procesa daljnjeg strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja najkasnije u zadnjoj godini provedbe Nacionalnog plana.
 - Razmatranje pojednostavljivanja strateškog planiranja u budućnosti, kroz optimizaciju strateških odrednica poput posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, projekata, mjera i pokazatelja rezultata – odnosno bolje planiranje ciljeva i mjera unaprijed kako bi se izbjegle improvizacije i problemi u provedbi, korištenje pouzdanih i stabilnih pokazatelja koji omogućuju dugoročnu usporedivost i praćenje rezultata - kako bi se moglo kvalitetnije definirati strateške odrednice te izbjeći potencijalno preklapanje sličnih i/ili istih pokazatelja i aktivnosti, a time i unaprijediti intervencijsku logiku.
 - Analiza rezultata provedbe Nacionalnog plana na operativnoj razini te pronalazak potencijalnih prepreka i rješenja u budućnosti, za potrebe primjene u izradi i provedbi novog akta strateškog planiranja.
 - Jasnije razdvajanje nacionalnih mjera od vanjskih projekata te bolja kontrola uključivanja novih projekata.
 - Pravovremeno planiranje i usklađivanje nacionalnih mjera i aktivnosti s novim regulativama Europske unije.
 - Pravovremeno usmjeravanje određenih sredstava na pripremu za strateško planiranje za buduće razdoblje (izrada određenih sektorskih ili tematskih analiza, jačanje kapaciteta ključnih dionika, jačanje kolaboracije između ključnih dionika, identificiranje optimalnih načina financiranja projekata, i slično).
 - Provođenje analize podataka koja bi obuhvatila provjeru primjene horizontalnih načela gdje je to moguće, a što može biti korisno za buduće programsko razdoblje, za strateško planiranje, ali i za druge aktivnosti.
 - Označavanje aktivnosti u mjerama koje će doprinijeti provedbi horizontalnog cilja i općenito horizontalnih načela (minimalno: jednakost spolova, nediskriminacija, održivi razvoj) gdje je to moguće, kako bi se isto moglo pratiti i po potrebi unaprijediti.
 - Učinkovito uključivanje svih dionika u proces strateškog planiranja i izrade novog akta strateškog planiranja od samog početka, potičući osjećaj odgovornosti i „vlasništva“ nad novim aktom strateškog planiranja i očekivanim ishodima i rezultatima.

- Pravovremeno planiranje mehanizama kojima će se učinci Nacionalnog plana održati i nakon 2027. godine (primjerice, financijski instrumenti, daljnje regulatorne mjere, potpora inovacijama, i slično).
- Prema novom Izvješću o provedbi Programa politike digitalnog desetljeća u 2025. godini, Republika Hrvatska se s ukupnom VHCN pokrivenosti od 78,93% približila EU prosjeku od 82,49%, a što je u velikoj mjeri posljedica dovršetka izgradnje mreža sufinanciranih EU fondovima. Kako bi se zadržao pozitivan trend i osigurala ravnomjerna dostupnost VHCN mreža na čitavom teritoriju Republike Hrvatske, potrebno je osigurati dostatna sredstva iz EU fondova i u nadolazećem višegodišnjem financijskom okviru 2028.–2034., a s ciljem smanjenja digitalnog i investicijskog jaza između urbanih i ruralnih područja, odnosno područja u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.

9. PRILOZI

9.1. Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja

Opis provedbe postupka vrednovanja i korištene metodologije vrednovanja slijedi u nastavku. U skladu s [Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, br. 44/23\)](#), a na temelju Godišnjeg plana vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Plan vrednovanja) i Odluke o pokretanju postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (KLASA: 344-01/25-01/1, URBROJ: 530-07-2-1-1-25-1) donesene 27. siječnja 2025. godine, Nacionalni plan prolazi kroz sljedeće faze vrednovanja:

1. Vrednovanje tijekom provedbe Nacionalnog plana (srednjoročno vrednovanje) – koje je **predmet Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine**
2. Vrednovanje nakon provedbe Nacionalnog plana (naknadno vrednovanje) – **planira se provesti po završetku provedbe Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.**

Srednjoročno vrednovanje odnosno vrednovanje tijekom provedbe Nacionalnog plana uključivalo je nekoliko faza i aktivnosti, kako je prikazano u nastavku.

Tablica 4. Vremenik provedbe postupka vrednovanja

FAZE / AKTIVNOSTI	VREMENIK (godina / mjesec)				
	Lipanj – studeni 2025.				
	Koraci (K)				
	K1	K2	K3	K4	K5
Faza 1. Početna faza					
<i>Definiranje plana i okvira postupka vrednovanja</i>					
Faza 2. Pripremno-istraživačka faza					
<i>Priprema istraživanja i analiza</i>					
<i>Izrada metodologije vrednovanja</i>					
<i>Definiranje kriterija za vrednovanje</i>					
<i>Definiranje pitanja za vrednovanje u skladu s definiranim kriterijima za vrednovanje</i>					
<i>Prikupljanje relevantnih dokumenata i materijala</i>					
<i>Istraživanje Nacionalnog plana i vezanih materijala i slično, a sve u skladu s regulatornim okvirom i sustavom strateškog planiranja</i>					
<i>Izrada Početnog izvješća s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje</i>					
Faza 3. Analitička faza					
<i>Analiza Nacionalnog plana i vezanih materijala prema kriterijima za vrednovanje, a u skladu s pitanjima za vrednovanje</i>					
<i>Izrada Izvješća o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja</i>					
Faza 4. Faza vrednovanja					

Vrednovanje, prosudba i ocjena te usporedba stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana					
Izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje					
Izrada zaključaka i pouka postupka vrednovanja (eng. lessons learned)					
Izrada preporuka proizašlih iz nalaza, zaključaka i pouka postupka vrednovanja					
Faza 5. Završna faza:					
Izrada Izvješća o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 44/2023)					

Postupak vrednovanja uključuje srednjoročno vrednovanje odnosno neovisnu ocjenu i usporedbu stupnja ostvarenosti ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, a temeljem prikupljenih i zaprimljenih dokumenata i podataka. Konkretno, **izvori, vrste i način prikupljanja pouzdanih i relevantnih** podataka o provedbi Nacionalnog plana prikazuju se u nastavku: (1) Istraživanje i prikupljanje relevantnih dokumenata i podataka o Nacionalnom planu iz javno dostupnih izvora; (2) Prikupljanje relevantnih materijala, dokumenata i podataka o Nacionalnom planu dostavom od strane Naručitelja. Predmet te primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, a koji su prikazani u Prilogu 9.2.

Metodologija korištena za vrednovanje definirana je, usklađena i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom [sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske](#) i relevantnim aktima:

- [Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske \(Narodne novine, 123/2017, 151/2022\)](#)
- [Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 37/2023\)](#)
- [Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\)](#)
- [Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\)](#)
- [Upute za izradu nacionalnog plana i pripadajućeg akcijskog plana \(MRRFEU, 2023.\).](#)

U metodologiji vrednovanja korištene su **analitičke (kvalitativne i kvantitativne) metode i tehnike** tijekom provedbe postupka vrednovanja: kvalitativna i kvantitativna istraživanja i analize podataka i dokumenata (primarno i sekundarno (stolno) istraživanje):

- **Primarno istraživanje:**
 - Kvalitativno istraživanje – provedeni sastanci i polustrukturirani dubinski intervjui s predstavnicima Naručitelja uključenima u provedbu Nacionalnog plana
- **Sekundarno (stolno) istraživanje:**
 - **Kvalitativno istraživanje**
 - Istraživanje i analiza prikupljenih dokumenata, materijala i podataka
 - Istraživanje i analiza podataka i dokumenata relevantnih za provedbu Nacionalnog plana

- Istraživanje i analiza Nacionalnog plana i konteksta vrednovanja - stanje i povezanost sa strateškim okvirom, društvene i gospodarske potrebe, ciljne skupine, ključni dionici uključeni u provedbu Nacionalnog plana, intervencijska logika, posebni ciljevi i pokazatelji Nacionalnog plana, financijski okvir i financijske pretpostavke za provedbu Nacionalnog plana
- Istraživanje i analiza statusa provedbe strateških projekata i mjera
- **Kvantitativno istraživanje:**
 - Istraživanje, analiza, organiziranje, sumiranje i opis posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera, projekta i pokazatelja rezultata
 - Statistička analiza sekundarnih podataka relevantnih za provedbu Nacionalnog plana
 - Statistička analiza podataka o ishodima i rezultatima provedbe Nacionalnog plana kroz vrijeme (2022., 2023. i 2024. godina) radi uočavanja razine uspješnosti provedbe Nacionalnog plana (podaci o ostvarenim vrijednostima pokazatelja ishoda i pokazatelja rezultata)
 - Komparativna analiza - usporedba planiranih i ostvarenih vrijednosti pokazatelja ishoda i pokazatelja rezultata
- **Ispitivanje i ocjena Nacionalnog plana kroz pitanja za vrednovanje, a sukladno kriterijima vrednovanja.**

Konkretno, **opis posla i obuhvat te plan rada tima za vrednovanje** uključivao je sljedeće faze i aktivnosti procesa i postupka vrednovanja:

- 1) **Početna faza** - definiranje plana i okvira postupka vrednovanja;
- 2) **Pripremno-istraživačka faza:**
 - a. aktivnosti pripreme istraživanja i analize, izrada metodologije vrednovanja, definiranje kriterija za vrednovanje, definiranje pitanja za vrednovanje u skladu s definiranim kriterijima za vrednovanje, prikupljanje relevantnih dokumenata i materijala, istraživanje Nacionalnog plana i vezanih materijala i slično, a sve u skladu s regulatornim okvirom i sustavom strateškog planiranja
 - b. izrada **Početnog izvješća** s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje
- 3) **Analitička faza:**
 - a. analiza Nacionalnog plana i vezanih materijala prema kriterijima za vrednovanje, a u skladu s pitanjima za vrednovanje
 - b. izrada **Izvješća o napretku** u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja;
- 4) **Faza vrednovanja** - vrednovanje, prosudba i ocjena te usporedba stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti troškova tijekom razdoblja provedbe Nacionalnog plana, izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje, izrada zaključaka i pouka postupka vrednovanja (eng. *lessons learned*), izrada preporuka proizašlih iz nalaza, zaključaka i pouka postupka vrednovanja
- 5) **Završna faza** – izrada Izvješća o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. [Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\).](#)

Za kvalitativnu analizu odabrana je između ostalog i metoda polustrukturiranih dubinskih intervjua s predstavnicima Naručitelja uključenima u provedbu Nacionalnog plana, a koja odgovara promatranoj problematici i području koje se želi istražiti.

Odabir kriterija za uzorke primarnog istraživanja putem intervjua temeljio se na cilju istraživanja, odnosno pridobivanju uvida u uvjerenja, stavove, ponašanja, doživljavanje i motivaciju ispitanika odnosno ključnih dionika, s ciljem što dubljeg uvida u problematiku, a ovisno o području stručnosti i iskustava u svezi provedbe Nacionalnog plana. Uzorak istraživanja odabran je od strane Naručitelja, s obzirom na uključenost u provedbu, praćenje i izvještavanje o provedbi Nacionalnog plana te upoznatost sa samim tijekom provedbe Nacionalnog plana.

Ovakav oblik intervjua važan je za dobivanje usporedivih, pouzdanih i kvalitativnih podataka o složenim pojavama i problemima u provedbi Nacionalnog plana, a koje nije moguće zahvatiti kvantitativnim metodama istraživanja. Polustrukturirani dubinski intervjui omogućuju konverzijski pristup i dvostranu komunikaciju s ispitanicima, a tijekom dubinskog intervjua ispitanicima se postavio niz pitanja u svezi provedbe Nacionalnog plana. Drugim riječima, zahvaljujući svojim strukturalnim specifičnostima, ključne prednosti polustrukturiranih dubinskih intervjua zbog kojih je ova metoda odabrana za potrebe ovog istraživanja, su sljedeće:

- Otvorena pitanja i mogućnost slobodnih odgovora, odnosno slobode izražavanja ispitanika
- Pribavljanje točnih, pouzdanih, sveobuhvatnih, usporedivih i kvalitativnih informacija
- Konverzijski pristup i dvostrana komunikacija
- Unatoč sistematičnom pristupu tematici, isti je i dalje fleksibilan te se može prilagoditi situaciji i potrebama te iskustvu i stručnosti ispitanika u promatranoj problematici i području koje se želi istražiti.

Ključna pitanja intervjua obuhvaćala su procjenu/ocjenu dosadašnjeg tijeka provedbe Nacionalnog plana, pozitivne i/ili negativne aspekte provedbe, segmente ili aspekte izrade i/ili provedbe Nacionalnog plana za koje se temeljem iskustva procjenjuje da se mogu unaprijediti, i slično.

Za potrebe provedbe vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročnog vrednovanja) Nacionalnog plana, definirani su kriteriji vrednovanja koji služe kao osnova za donošenje neovisne usporedbe i ocjene tijekom provedbe postupka vrednovanja, ali i kao osnova za formuliranje pitanja za vrednovanje, a koji su međuovisni i koji nisu međusobno isključivi te koji su usklađeni s potrebama vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana. **Kriteriji vrednovanja** koji su korišteni u vrednovanju Nacionalnog plana, te pripadajuća pitanja za vrednovanje, jesu sljedeći: Važnost (relevantnost); Usklađenost (koherentnost); Učinkovitost (efikasnost); Djelotvornost (efektivnost, opravdanost); Učinak; Održivost. Krajnji utjecaj provedbe predmetnog akta znat će se po njegovoj završenoj provedbi (nakon 2027.). Iako se navedeni kriteriji koriste za potrebe prethodnog vrednovanja (tijekom izrade akata strateškog planiranja), uzeti su u obzir za potrebe srednjoročnog vrednovanja jer prethodno vrednovanje predmetnog akta nije provedeno. **Pitanja za vrednovanje** su se definirala na temelju navedene metodologije, kao i metodologija za odgovaranje na definirana pitanja za vrednovanje te donošenje zaključaka, a u svrhu ocjene Nacionalnog plana.

Tim za vrednovanje je, u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23), izvršio isporuku Izvješća o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027., kako slijedi:

- **Početno izvješće s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada tima za vrednovanje** - dana 11. srpnja 2025. godine.
- **Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja** - dana 20. kolovoza 2025. godine.

- **Izvješće o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027.**, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 44/2023) – *dana 22. rujna 2025. godine*
- **Izvješće o provedbi srednjoročnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027.**, sa zaključcima i preporukama, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 44/2023) – *konačna verzija, dana 7. studenoga 2025. godine.*

9.2. Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka

Predmet i primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture:

- dana 14. svibnja 2025. godine:
 - Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (Word)
 - Provedbeni program Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2021.-2024. – putem poveznice
 - Prilog 1. Provedbeni program Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje od 2021. do 2024. godine (tablični prikaz) – putem poveznice
 - Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2022. godinu - tablični prikaz
 - Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2023. godinu - putem poveznice
 - Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2023. godinu - tablični prikaz - putem poveznice
 - Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2024. godinu - putem poveznice
 - Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2024. godinu - tablični prikaz - putem poveznice
 - Provedbeni program Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje do 2028. godine - putem poveznice
 - Prilog 1. Provedbeni program Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje do 2028. godine - tablični prikaz - putem poveznice
 - Godišnje izvješće uz Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu
 - Prilog uz Godišnje izvješće za Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu
 - STUDIJA analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine – putem poveznice
 - Odluka o pokretanju postupka vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine
 - Odluka o osnivanju i imenovanju Odbora za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine
 - Zaključci (zapisnici) sa sastanaka/sjednica Odbora za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine
 - Prezentacija s uvodnog sastanka
 - Izvješće o stanju digitalnog desetljeća 2025.
- dana 13. lipnja 2025. godine:
 - Odluka o osnivanju i imenovanju Tima za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine
- dana 9. srpnja 2025. godine:
 - Plan vrednovanja Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine

- Pregled mjera i aktivnosti Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, i status provedbe - za sjednicu Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana
 - Dopis i pregled mjera i aktivnosti Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, i status provedbe - za Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
 - Javno savjetovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine – putem poveznice
 - Izvješće o provedenom javnom savjetovanju Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine
- dana 10. srpnja 2025. godine:
- status provedbe mjera i projekta Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.

Izvori analize stanja i trendova u području širokopojasnog pristupa na razini Europske unije i na razini Republike Hrvatske, te izvori analize strateškog okvira u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj, osim u tekstu u obliku hiperpoveznica, prikazani su i u nastavku:

1. Akt o gigabitnoj infrastrukturi (GIA) – Sažetak zakonodavstva
<https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/gigabit-infrastructure-act-gia.html?fromSummary=31>
2. Akt o kibernetičkoj otpornosti (CRA)
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/cyber-resilience-act>
3. Broadband Market Report 2024–2029
<https://rss.globenewswire.com/news-release/2025/01/15/3009913/28124/en/Europe-Fixed-Broadband-Market-Trends-Opportunities-and-Forecasts-Report-2024-2029-Fiber-Rollout-Acceleration-Boosted-by-Joint-Funding-from-Government-and-Telcos.html>
4. CELEX:52016DC0587 – Višejezična verzija
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES-EN-FR/TXT/?uri=CELEX:52016DC0587>
5. COM(2010)0521 – Broadband Communication
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM%3A2010%3A0521%3AFIN%3AEN%3APDF>
6. Country Commercial Guide – IKT sektor Hrvatska
<https://www.trade.gov/country-commercial-guides/croatia-information-and-communication-technology>
7. C(2011)15 – Broadband Investment Recommendation
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ%3AC%3A2011%3A015%3A0034%3A0040%3AEN%3APDF>
8. DESI – Pregled povezivosti država članica EU
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-connectivity>
9. Digitalna agenda za Europu – Komunikacija Komisije: CELEX:52010DC0245
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52010DC0245>
10. Digitalna dekada Europe – Digitalni ciljevi do 2030.
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr
11. Digitalni kompas 2030 – Sažetak zakonodavstva
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISSUM:4379983>
12. Direktiva (EU) 2018/1972 – Europski kodeks elektroničkih komunikacija
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj/eng>
13. Direktiva 2007/2/EZ – INSPIRE
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32007L0002>

14. Direktiva 2014/61/EU – Smanjenje troškova izgradnje mreža
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=celex:32014L0061>
15. Direktiva 2016/1148 (NIS1) – CELEX:32016L1148
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32016L1148>
16. Direktiva NIS2 – Mrežna i informacijska sigurnost
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/nis2-directive>
17. EUMonitor – Zakonodavni dokumenti EU
<https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vlv0g0nbwlmc?ctx=vg9pj7ufw bwe>
18. Europa 2020 – Strategija rasta
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISUM:em0028>
19. Europska deklaracija o digitalnim pravima i načelima
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/library/european-declaration-digital-rights-and-principles>
20. Europska komisija – Digital Decade 2024: Special Eurobarometer
<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3174>
21. Europska komisija – Hrvatska napreduje u digitalizaciji <https://mpudt.gov.hr/news-25399/european-commission-report-for-second-year-in-a-row-croatia-makes-significant-progress-in-digitalising-society-and-economy/29285>
22. FTTH Council Europe – 70% pokrivenosti
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu39-reaches-70-ftthb-coverage-according-ftth-council-europe>
23. HAKOM – Broadband Competence Office <https://www.hakom.hr/en/broadband-competence-office-bco/10631>
24. Komunikacija – 5G za Europu: Akcijski plan
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/communication-5g-europe-action-plan-and-accompanying-staff-working-document>
25. Komunikacija – Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta (CELEX:52016DC0587)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0587>
26. Komunikacija COM(2021)118 – Digitalni kompas 2030
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0118>
27. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture RH – Elektroničke komunikacije
<https://mpudt.gov.hr/print.aspx?id=28529&url=print>
28. NP-BBI programska cjelina B, https://mmpi.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/NP-BBI_Programska%20cjelina%20B_HR%2008-08_18.pdf
29. Nacionalni program za širokopojasnu agregacijsku infrastrukturu (Državna potpora)
<https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/Pristup%20informacijama/Zakoni%20i%20ostali%20propisi/Dr%20C5%BEavna%20potpora%20-%20Nacionalni%20program%20za%20C5%A1irokopojasnu%20agregacijsku%20infrastrukturu.pdf>
30. National Broadband Plan – CorriereComunicazioni (PDF)
<https://img.corrierecomunicazioni.it/wp-content/uploads/2024/04/24120212/national-broadband.pdf>
31. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030.
<https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2020/Travanj/227%20sjednica%20VRH/Novi%20direktorij/227%20-%201.pdf>
32. Plan oporavka i otpornosti RH (NPOO) – srpanj 2021.
<https://planoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Plan%20oporavka%20i%20otpornosti,%20srpanj%202021..pdf>
33. Preporuka Komisije (EU) 2020/1307 – CELEX:32020H1307 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:32020H1307>

34. REFIT evaluacija INSPIRE direktive – SWD(2016) 273
https://knowledge-base.inspire.ec.europa.eu/publications/staff-working-document-refit-evaluation-inspire-directive-swd2016273_en
35. Report on the State of the Digital Decade 2024
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/report-state-digital-decade-2024>
36. Report on the State of the Digital Decade 2024 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/report-state-digital-decade-2024>
37. Report on the State of the Digital Decade 2023 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade>
38. SEC(2010)1539 – Komunikacija o Digitalnoj agendi <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC%3A2010%3A1539%3AFIN%3AEN%3APDF>
39. Speedtest Global Indeks <https://www.speedtest.net/global-index>
40. Staff Working Document – Digital Decade 2022 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52022SC0196>
41. Statista – Digital Connectivity Indicators (Hrvatska)
<https://www.statista.com/outlook/co/digital-connectivity-indicators/croatia>
42. Strategija digitalne Hrvatske do 2032. (NN 2/2023)
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_2_17.html
43. Strategija e-Hrvatska 2020
https://mpudt.gov.hr/UserDocsImages/RDD/dokumenti/Strategija_e-Hrvatska_2020.pdf
44. Strategija razvoja širokopojsnog pristupa RH 2016–2020
<https://mmppi.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Strategija-sirokopojsni-pristup2016-2020-usvojeno%20na%20VRH.pdf>
45. Uredba (EU) 2017/1953 – WiFi4EU
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/1953/oj?locale=hr>
46. Uredba (EU) 2024/1309 – Gigabitna infrastruktura
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32024R1309>
47. Uredba DORA – Digitalna operativna otpornost financijskog sektora
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=legisum:4653041>
48. Vijeće EU – Digitalno jedinstveno tržište
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/digital-single-market/>
49. Vijeće EU – WiFi4EU program
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/1953/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2017%3A1953%3Aoj&locale=hr>
50. WiFi4EU Dashboard
<https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/sites/display/DIGITAL/WiFi4EU%2Bdashboard>
51. Zakon o elektroničkim komunikacijama (2017) – NN 106/2017
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2423.html
52. Zakon o elektroničkim komunikacijama (2021) – NN 13/2021
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

9.3. Podaci o članovima tima za vrednovanje

U nastavku se nalaze podaci o sastavu tima za vrednovanje, odnosno o članovima Tima za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, definiranog Odlukom o osnivanju i imenovanju Tima za srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (KLASA: 344-01/25-01/1, URBROJ: 530-07-2-1-25-7) dana 10. lipnja 2025. godine:

- Vlatka Bilas, Notitia d.o.o.
- Branko Bogunović, Notitia d.o.o.
- Lana Frković, Notitia d.o.o.
- Goran Špehar, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.